Poštarina plačana. Posamezna štev. Din 1·—
Štev. 51. V Ljubljani, dne 16. decembra 1926. Leto IX.

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine" v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine", Miklošičeva cesta 16, Telefon 72

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za inozemstvo: četrtletno 7·50 Din, polletno 15 Din, celoletno 30 Din; za inozemstvo: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. — Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Klerikalno bahanje z gospodarstvom v nekdanjem deželnem zboru

Klerikalci agitirajo v svojem časopisju za oblastne volitve z nekdanjim deželnim zborom kranjskim, ki so ga imeli zadnjo dobo pred vojno v svojem oblastvu, ter bahavo razlagajo, kaj vse so naredili takrat za kmeta, koliko so zgradili cest, napeljali vodovodov uravnali hudournikov, kako so pospeševali živinorejo in tako naprej. Pri tem pa kažejo na stare liberalce, ki so pred njimi bili na krmilu, češ, da so vse takšno delo zanemarjali.

V teh trditvah je silno mnogo neresnice. Napredna stranka sploh nikdar ni bila sama na krmilu v bivšem deželnem zboru kranjskem. Do kakšnega devetdesetega leta so sploh vsi Slovenci delali skupno in v polnem sporazumu. Pozneje, ko so se Slovenci po načelih ločili, so pa bili baš klerikalci tisti, ki so ovirali vsak napredek dežele in razvoj gospodarstva s kljubovalno nedovolitvijo potrebnih denarnih sredstev.

Pri takih razmerah se kaj velikega ni moglo napraviti. Kljub temu so stari liberalci, če jih že hočete tako imenovati, ukrenili marsikaj pametnega in zbirali počasi denarne fonde za izvedbo splošno koristnih naprav. Bili so to varčni ljudje, ki so gledali na to, da ne preobremenijo preprostega ljudstva. To varčnost so priznavali celo tedanji klerikalni veljaki. Od teh omenjamo le poslanca Šukljeta in njegovo brošuro, spisano po njegovem odstopu kot deželni glavar, v kateri hvali to varčnost ter kritizira klerikalno gospodarstvo na Kranjskem.

Pri izročitvi deželnega gospodarstva klerikalcem liberalci sicer niso oddali velikega premoženja, a tudi ne dolga. Komaj so klerikalci prišli do moči, so začeli z velikimi in dragimi gospodarskimi načrti pri cestah, električnih napravah in drugem, kar je bilo kaj vablivo za tedaj politično malo preudarnega preprostega človeka. «Ti delajo za nas,» si je mislil kmet, a ni pomislil, da je za vse to bilo treba silno mnogo denarja, katerega dežela ni zmogla. Porabili so zdaj ta zdaj oni z vso prejšnjo varčnostjo skrbno čuvani fond, a za druge namene, kakor je bil določen. Ko so ti fondi usahnili, se je pričelo s posojili, in to za tedanje čase in razmere mnogo previsokimi.

Če bi bilo šlo to naprej, oziroma če bi vojna ne zaustavila takega početja, bi polagoma postale razmere kaj žalostne in bi kar plavali v dolgovih

Z gori omenjenim hvalisanjem pač hočejo naši klerikalci zavesti naše podeželsko prebivalstvo, da bi mislilo, kako dobro zna gospodariti SLS. Sicer pa tudi tedanje čase klerikalcev pri vsem tem ni vodila misel za splošni blagor in napredek, ampak predvsem njihovi strankarskopolitični interesi, kolikor le mogoče kmeta in tudi druge stanove spraviti v svojo odvisnost. Da bi ta cilj tem sigurneje dosegli, so podpirali predvsem svoje najboljše, najveljavnejše pristaše na deželi. Seveda si povratek takih časov klerikalci zopet žele. Gorje pa kmetu in njegovemu žepu, če se bo tudi v oblastnih skupščinah gospodarilo in delalo na ta način. Zato naj vsakdo temeljito preudari, koga bo volil v oblastno skupščino, če hoče sam sebi dobro.

Obrtna banka kraljevine SHS

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani opozarja vse obrtnike, da se je 1. t. m. začelo vpisovanje delnic Obrtne banke kraljevine SHS. Osnovna glavnica banke znaša 75 milijonov dinarjev, ki je porazdeljena na 375.000 delnic po 200 Din nominale vsaka. Za sedaj se vpiše samo polovica osnovne glavnice. Od te vpiše po zakonu država 40 odstotkov, obrtniki 51 odstotkov, 9 odstotkov pa prijatelji obrtništva. Država se je za svoj delež odpovedala udeležbi na dobičku in je banka po zakonu oproščena plačevanja davka in doklad, katere plačujejo po svojih zaključnih računih družbe, zavezane javnemu polaganju računov. Banka je tudi oproščena plačevanja vseh državnih in samoupravnih taks pri osnovanju in pri izdaji delnic.

Minister za trgovino in industrijo bo vsako leto na predlog upravnega odbora banke po položaju na denarnem trgu določil, koliko sme biti obrestna mera Obrtne banke kraljevine SHS višja od obrestne mere Narodne banke kraljevine SHS. Pri vpisu je vplačati 20 odstotkov nominalne vrednosti vsake delnice ter pri vsaki delnici 5 Din za kritje stroškov. Ostali znesek je plačati v enakih mesečnih obrokih do konca meseca marca leta 1929. Tri delnice dado na glavni skupščini pravico na en glas, a nihče ne more imeti več kakor 25 glasov. Vpisovanje se bo zaključilo 15. januarja 1927.

Za Slovenijo se vpisuje pri Ljubljanski kreditni banki in njenih podružnicah, pri Gospodarski zadružni banki in njenih podružnicah, pri podružnicah Narodne banke kraljevine SHS v Ljubljani in Mariboru ter pri Obrtni banki v Ljubljani. Kdor ne more osebno k banki, naj prosi eno imenovanih bank, odnosno podružnic, da se mu pošlje obrazec za pismeno izjavo.

Kongres viničarskih delavcev

Dne 7. in 8. t. m. se je vršil v Katoliškem domu v Ljutomeru kongres viničarskih delavcev za ljutomerski in ormoški okraj, ki nam pove, da tudi med dosedaj najsiromašnejšim delom naroda vstaja stanovska zavednost. Viničarski delavci uvidevajo, da edino močna organizacija more izboljšati njihov neznosen položaj, česar pač poedinci sami ne zmorejo.

Kongres je otvoril g. Semenič, magistratni uradnik v Mariboru in tukajšnji domačin. Za predsednika je bil izvoljen nad 60 let stari viničar g. Geč, za zapisnikarja pa g. Kosič.

Po kratkem zahvalnem govoru je predsednik dal besedo viničarju in voditelju tukajšnjih viničarjev g. Rozmanu, ki je v svojem govoru podal zgodovino viničarskega stanu ter razpravljal o viničarskem redu, ki leži že 2 leti v Beogradu, o starostnem zavarovanju viničarjev in njihovih delavcev, o uvedbi enotnega delovnega časa, o prejemkih in stanovanjih viničarskih rodbin ter slednjič o protialkoholnem gibanju.

Kot drugi govornik je nastopil g. Semenič iz Maribora.

Govoril je o zahtevah in programu viničarske organizacije ter je posamezne točke, o katerih je govoril tudi predgovornik, izpopolnil. Predvsem je zahteval strokovno izobrazbo viničarjev, kakor je to bilo svoječasno, ko so obstojale viničarske šole in ko so hodili v posamezne vasi državni učitelji ter tam poučevali viničarje o rezitvi in drugem. Zahteva, da se razširi zakon o zavarovanju in zakon o zaščiti delavstva tudi na viničarje, je popolnoma upravičena in želimo, da bi dosegla popoln uspeh. Gotovo bodo ta predlog podprle vse stranke, predvsem pa naša Samostojna demokratska stranka.

Škoda, da so predstavniki tukajšnje organizacije zlorabili priliko kongresa v agitacijske svrhe. Tudi g. Hrastelj kot poročevalec «Slovenskega Gospodarja» se je oglasil k besedi in v svojem govoru napadal vse stranke ter pozival navzoče, da volijo le kandidate SLS. Tako se je ta stanovski kongres spremenil v politični shod SLS, kar le škoduje viničarskemu delavstvu. G. Hrastelj je omenil, da so viničarski red napravili klerikalci in da že dve leti leži v Beogradu. Čemu še ni rešen? Ali ne nosi vse odgovornosti 20 klerikalnih poslancev? Pričakovati bi bilo, da tudi viničarji to uvidevajo in da bodo odstranili iz organizacije sleherno kal strankarstva.

Organizacija mora biti popolnoma stanovska in nestrankarska. V tem primeru bodo voditelji vseh strank rade volje pomagali viničarskim delavcem priti do pravic, ki jim gredo. Vse obsodbe vredno je, da se ob takih prilikah agitira za klerikalno stranko. SLS naj dokaže, koliko je storila za kmeta, koliko za delavca, koliko za gospodarski napredek. Ali ne veste, tovariši viničarji, koliko denarja stane 20 klerikalnih poslancev? Kdo to plača? Posredno ali neposredno delovni sloji! Mnogo stanejo ti poslanci, a po-

kazati nimajo nikakega uspeha svojega dela. Zatorej nikar ne nasedite na lepe besede klerikalne stranke in premislite, koga boste volili v oblastno skupščino!

Politični pregled

S Pašićevo smrtjo, o kateri podrobno poročamo med «Tedenskimi slikami», utegnejo v naših notranjih političnih prilikah nastopiti še velike zmešnjave, katerim bo predvsem izpostavljena radikalska stranka. Vlada je še vedno v krizi. Kralj je zaslišal načelnike posameznih skupin, nakar je bil

mandat za sestavo nove vlade zopet poverjen Uzunoviću,

ki se medtem, ko to pišemo, prizadeva da bi svojo nalogo izpolnil. Soditi je, da se bo dosedanja koalicija radikalov in radićevcev razširila še na davidovićevce ter bo zunanje ministrstvo prevzel dr. Voja Marinković. Gotova pa ta kombinacija nikakor še ni, a če se taka vlada tudi sestavi, ni pričakovati velikih uspehov. Sedanja Narodna skupščina je že v zadostni meri pokazala, da ni zmožna za delo. Slediti torej morajo

nove volitve,

tembolj, ker se je od lanskega leta in posebno še s Pašićevo smrtjo strankarsko razmerje popolnoma izpremenilo.

Velike brige nam zadaje naša zunanja politika, ki je doslej rodila tako žalostne uspehe. Pogodba Italije z Albanjo, preko katere nam skuša naša dična «zaveznica» stopati na prste, je pri nas povzročila toliko ogorčenja, da je dr. Ninčić moral v pokoj in da se splošna zahteva glasi, da moramo

napram Italiji ubrati druge strune.

Že zadnje dni je opažati nekatere izpremembe v naši zunanji politiki in diplomaciji. Italija nas že psuje in rožlja z orožjem, kar je znak, da se naše prijateljstvo pričenja izpreminjati. Mi se Italije ne bojimo, ker si bo desetkrat premislila, preden nam skoči v lase; skrajni čas pa je, da napram njej in napram vsemu svetu pokažemo odločnost. Še tesneje se navezujemo v prijateljstvu do Francije, prišel pa bo tudi čas, ko bomo zopet navezali stike z Rusijo. Italijansko-albanski pakt je takoj spravil v ospredje to potrebo. Prenagliti se ne smemo, zavedamo pa se itak vsi, da čas zbliževanja med nami in Rusijo polagoma nastopa.

Zanimivo se razvija

prijateljstvo med Nemčijo in Francijo.

Sovražnosti ponehavajo. Zasedanje sveta Zveze narodov, ki se je nedavno vršilo, je končalo s popolnim uspehom. Medzavezniška vojaška kontrola, ki so jo izvrševale posebne komisije zmagovalnih držav v državah premagancev, se oodpravi. Iz Nemčije odpotuje medzavezniška kontrolna komisija brezpogojno 31. januarja 1927. In s tem je načelno rešeno, da se kontrolne komisije odpravijo tudi v Bolgariji, Avstriji in drugih sovražnih državah, kar se pravi, da je

povojno stanje v Evropi končano

in da nastopajo zopet mirni odnošaji med zmagovalci in premaganci.

DOPISI

GORNJI LOGATEC. V zadnjem času smo imeli celo vrsto lepih prireditev. Praznik ujedinjenja smo praznovali nad vse slovesno. Dopoldne je bila oficijelna sv. maša, nato čestitanje pri g. sreskem poglavarju. Istega dne je imela pogranična trupa svojo slavo. K sekanju kolača in k zakuski je bilo povabljeno večje število občinstva. Večina še ni videla kaj takega. Tudi en korak k medsebojnemu sporazumu! Zvečer je bil sokolski praznik v Sokolskem domu, ki je bil nabit občinstva. Igrali so kakor po notah. — Sv. Miklavž je bil letos sicer nekoliko manj zgovoren, zato pa bolj radodaren. Parklja se kaje v peklu nič bolj ne potita, kakor sta se to pot na zemlji. Toliko posla sta imela. — V nedeljo smo imeli priliko poslušati v tukajšnji župni cerkvi Sattnerjev pevski zbor iz Ljubljane. Le žal, da naše občinstvo še nima pravega smisla za lepo cerkveno petje. Obisk bi bil lahko dosti boljši. Bili so skoro sami znanci iz obeh Sokolskih domov. — V nedeljo 19. t. m. zvečer bo v Sokolskem domu velika telovadna akademija.

LJUBNO PRI PODNARTU. V soboto 11. t. m. se je pri sreskem poglavarju v Radovljici delila podpora Rdečega križa najsiromašnejšim oškodovancem po povodnji. Neumestno pa se nam vidi, da so prejeli podporo tudi takšni posestniki, pri katerih ni govora o bedi. Vodstvu Rdečega križa bi priporočali, da bi samo proučilo premoženjsko stanje vseh, ki so predlagani za podpore.

JEŽICA. Sokol na Ježici je praznoval praznik ujedinjenja s primerno slovesnostjo. Pevske točke je oskrbelo pevsko društvo «Zora» s tremi lepo prednašanimi komadi mešanega zbora. Članstvo in ženski naraščaj sta podala telovadne točke, deklamacije ženska deca. Na Miklavžev večer je napolnilo dvorano mlado in staro. Sokolska deca je igrala mladinsko igro «Pot k Miklavžu» ki jo je spisal Ivo Trošt. Otroci so jo pogodili prav dobro. Občinstvo je navzočemu pisatelju priredilo burne ovacije. Nato je Miklavž s svojim nebeškim spremstvom in s «poslanci» iz pekla prišel na oder in nagovoril navzoče, nakar so dobili darila tisti, ki so se mu priporočili.

RADOMLJE. V nedeljo je moral imeti klerikalni štab pri nas neprijetne in mučne trenutke, ko se je raz lece čitalo berilo sv. Matevža o preganjanju prerokov in ko je po tem berilu odprl poslavljajoči se župnik g. Košir knjigo hinavstva in sramote. Takole je govoril g. župnik: V zvoniku je plapolala zastava, pokali so možnarji, prihajale so deputacije, ko sem pred tremi leti prihajal kot namestnik božji v vašo sredo, izgnan od laških fašistov. Danes odhajam neopažen in brez slovesa kot preganjanec od vseh, ki so me tisti dan pozdravljali. Preganjali me niso liberalci — njim bi ne zameril — blatili, preganjali, tožili in črnili so me pri Ljubljanskem škofu vsi, ki imajo v ustih med in mleko, ki hodijo med vami v ovčji koži. Učil sem jih ljubezni, razkladal sem jim Kristusove nauke, oni pa so me v sovraštvu kamenjali. Kako pravična je bila nedeljska obsodba! Z brezverci znajo obkladati svoje politične nasprotnike, na prsi se znajo trkati, da so le oni branitelji krščanske vere; če pa pride med nje dubovnik, ki noče izrabljati svo-

---

Ivan Albreht:

V objemu deroče groze

(Povest iz naših dni.)

(Dalje.)

VIII.

Deževalo je kakor za stavo dan in noč. Grmelo in treskalo je kakor sredi najhujšega poletja in bliski so švigali na vse strani neba, ko da je sodnji dan. Tu pa tam se je med deževjem vzdramil tak vihar, da je lomil in pulil najjačje drevje liki neznatne bilke. Potoki in potočki so se jeli dvigati in peniti in so naraščali z neverjetno naglico. Po drčah je drvela kalna voda in z besno naglico odnašala zemljo in pesek in kamenje v dolino. Kjer je izpodjedla drevo, ga je divje zajela v svoj tok in butala ž njim navzdol. Včasih se je taka nova struga zajezila, a voda je bila vztrajna in ni priznala nobenega kljubovanja. Pritiskala je s hujšo in hujšo silo, se zaganjala, izpodjedala svet na levo in desno ter se zaganjala, dokler ni ovira popustila in se vdala deroči sili vode.

Ljudje so se skrivali po hišah in v strahu pričakovali, kaj se bo zgodilo. Eni so molili, drugi vzdihovali, tretji so skušali ostati kolikor mogoče mirni ter so iskali tolažbe v pratiki in starih prerokovanjh, toda groza je slednjič jela navdajati vse brez razlike. Morda najpogumnejši bi se bil človeku zdel Metlar, ki se je kljub neurju odpravil na pot. Bilo ga je sicer tudi precej strah, a pred Skalarjem in zlasti še pred Minko tega ni hotel pokazati. Bahato je zapregel, opremil konje z vsem najlepšim, kar je v ta namen premogel pri hiši, se sam prazniško oblekel in se odpeljal v Zarečje. Medtem je lilo tako na gosto, da skoro ni videl konj pred seboj...

Skalarjevi so bili medtem vsi zbrani spodaj v hiši. Minka je bila nacvrla in napekla, kakor gre za tako priložnost. Skalar je koračil po sobi in zdaj pa zdaj mrko pogledal proti deročemu potoku, ki je tam pri hlevu že odnesel cele kupe zemlje. Janez in Francka pa sta sedela pri peči. Naenkrat se je oglasil Janez:

«Oče —»

Skalar se je zdrznil.

«Ali nisi nekaj rekel, Janez?»

Sin je prikimal.

«Minka se moži. Za moj del ji lahko daste grunt, če vas je volja —»

«Grunt?!» Skalarja je kar zaneslo, tako se je zavzel. «Grunt — iz rok — jaz?! Kam pa misliš, Janez, ali si bolan?!»

«Seve, saj sem slep!» je s trpko pikrostjo odvrnil sin.

«Ne bodi no tak,» je menil stari, «saj nisem mislil tako! Samo to sem hotel reči, da še ni nobene potrebe za spremembe. Saj veš, da je zate najbolj prav, dokler sem jaz gospodar. In Francka je še mlada —»

«Saj to sem hotel reči,» mu je segel sin v besedo, «da zame ni treba skrbeti. Če se vam zdi, mi lahko zapišete kaj dote, če ne —»

«Janez —» je kriknil stari. Bil je naenkrat pepelnat in bled.

Sin, kakor da ni čul:

«Jaz pojdem! Kamor nisem smel zdrav, pojdem menda brez škode za vas zdaj, ko sem pohabljen —»

Francki je šlo na jok.

«Janez,» ga je šepetaje prosila.

Medtem je vstopila Minka.

«Ej, nič se ne bojta, jaz vama ne bom toliko odnesla od hiše, da bi morala tako poganjati. Če dobim kakšen groš, no, saj sem ga zaslužila. Saj sem vendar delala pri hiši.»

«Kdo ti kaj hoče?» jo je mirno zavrnil Janez. «Kakor se lahko možiš ti, tako se lahko ženim jaz. Ali misliš, da nimam te pravice, če sem —»

Zadnje besede ni mogel izreči, ker mu je Francka z dlanjo zabranila govorjenje. Mesto njega je povedala sama:

«Nikar se ne prepirajmo —»

«O, ti, seve,» je siknila Minka, «saj sem vedela, da nekaj kuhata, ko z Janezom leto in dan tičita skupaj!»

Skalar je bil zdajci kakor izgubljen med svojimi. Zunaj je hrulo in besnelo neurje, v hiši pa se je dramilo tisto pošastno besnenje, ki tako rado vzkipi, kadar se začne cepiti družina.

«Kar sva skuhala, bova tudi sama snedla,» je rezko povedal starejši sestri brat. «Nikar ne jezikaj in naju vsaj pusti povedati! Saj je v tvoj prid! Jaz vzamem Pergačevo Ančko, Francka pa Janeza. Tako se ti umakneva oba. Ali ti zdaj tudi še ni prav?!»

Minki se je zavrtelo.

«Janez, za pet ran božjih, kdo te pa kam goni!?»

«Bolje, da grem sam —»

jega vzvišenega položaja in izkoriščati vere v politične namene, ki noče spremeniti cerkve v politično beznico, ki se brani agitacijskega udejstvovanja v prid SLS, dvignejo zoper svojega dušnega pastirja pesti in uporabijo vsa razpoložljiva sredstva, da ga preženejo. Ni bil naš politični prijatelj, naš nasprotnik je bil pregnani gospod župnik, stal je kakor drugi duhovniki v strnjenih vrstah SLS, a bil je pred vsem svečenik, voditelj dušnega življenja, mož poštenjak, resnicoljub, ki je obsojal netenje sovraštva med vaščani, ki so nasprotnih političnih nazorov. Zato bomo ohranili župnika g. Koširja v najlepšem in hvaležnem spominu, želeč mu prijetnejše življenje v Jugoslovenskem Splitu ob Jadranskem morju.

BOČNA PRI GORNJEM GRADU. Že nekaj mesecev je preteklo, odkar se ni nihče oglasil iz naše lepe Bočne. Draga «Domovina», zato pa nikar ne misli, da smo pozabili na tebe. Pisali ti nismo, ker nam ni dopuščal čas, kajti delati smo morali kakor mravlje. Bog nam je dal obilo dežja in mi smo ga porabili za naše splave, ki jih prevažamo doli v Srbijo in celo v Romunijo. Sedaj se je delo polegio in zato lahko postrežemo z novicami. Nedavno smo dobili, kar smo si že dolgo želeli, namreč nadučitelja v osebi vrlega gospoda Milana Apiha, ki nam je v kratki dobi ustanovil toliko zaželjeno pevsko društvo. Na Miklavžev večer nam je pevsko društvo zapelo tri prav lepe pesmi. G. nadučitelj, le tako naprej, pa bo naša lepa Bočna prva v naši divni Zadrečki dolini. Tudi našo Prosvetno čitalnico moramo pohvaliti. Vodi jo naš vrli somišljenik g. Martin Žmavc. Čitalnica ima že preko sto knjig, ki jih izposojuje vsako nedeljo za majhno odškodnino vsako nedeljo dopoldne v šoli naša učiteljica gospodična Ela Kmetova. Če bomo Bočani tako napredovali, se bomo kmalu lahko malo postavili, ker bomo imeli precej delavnih društev. Imamo tudi krajevno organizacije s številnimi člani.

BOŠTANJ OB SAVI. Na povabilo tukajšnjega Sokola je predzadnjo nedeljo Miklavž obiskal tudi Boštanj. Obdaril je vse navzoče, posebno veselje je pa napravil z bogatimi darili sokolski deci, naraščaju in članstvu. — Tudi državni praznik 1. december je društvo dostojno proslavilo z lepim predavanjem in zaobljubo štirih novih članov.

BOŠTANJ OB SAVI. Na praznik 8. t. m. je predaval pri nas o jetiki g. dr. Hribar, zdravnik Higijenskega zavoda v Ljubljani. S pojasnjevanjem filmskih slik je g. predavatelj poslušalce, katerih je bilo krog 120, prav poljudno seznanil s to nevarno boleznijo, za kar se mu najlepše zahvaljujemo.

KOZJI VRH PRI DRAVOGRADU. Naša trafika ne sprejme 5- in 10parskih novcev niti v najmanjšem znesku. Kdor nima drugega denarja, si torej v trafiki ne more kupiti niti cigarete. Finančna uprava naj bi ta nered odpravila, saj so tudi 5- in 10parski novci priznano plačilno sredstvo.

KOSTANJEVICA. Diletantje prosvetnega odseka uniformirane meščanske garde so uprizorili v proslavo obletnice našega narodnega ujedinjenja zgodovinsko dramo M. Silvestra «Moč ljubezni». Priznati se mora, da je premijera štiridejanske drame vrlo dobro uspela ter da so nudili igralci in igralke krasne prizore tako lepo in živo, da nam ne bodo tako kmalu izginili iz spomina. Diletantje so želi že v dvorani živahen aplavz, a tem potom jim izrekamo še posebej našo najtoplejšo zahvalo za krasen užitek. Želimo, da nam pokažejo kmalu zopet kaj lepega, kar bi podžigalo naša srca v ljubavi do naše mile domovine.

Gledalci.

KRŠKA VAS. Dne 5. t. m. je bila tukaj prireditev strankinega dneva, ki je zadovoljivo uspela. Obiskala sta nas gg. dr. Zdolšek in Lichtenecker iz Brežic. Prvi je v kratkem, a zelo pomenljivem govoru razložil pomen prireditve in nas vzpodbujal k vztrajnemu delu za našo SDS, ki povsod kakor tudi pri nas zelo napreduje. Zvečer smo imeli Miklavžev večer, ki je sijajno uspel. Predsednik tukajšnje krajevne organizacije g. Lovko je prireditev tako krasno uredil, da so mu otroci kakor tudi starši za to zelo hvaležni.

URŠNA SELA. Pred porotnim sodiščem v Novem mestu je bil pred kratkim obsojen na dosmrtno ječo zaradi umora in ropa, izvršenih nad Gregorjem Fabjanom iz Dolnjih Šušic. Turk, ki je ibl strah svoje okolice, je bil obtožen tudi uboja Janeza Povšeta, ki je bil ubit mesec dni pred umorom Gregorja Fabjana. Kakor je znano, se je Turk priplazil k nezavestnemu Povšetu in ga dvakrat udaril, češ, to imaš za poslednje olje. Pred Turkom ni bil človek ponoči nikjer varen. Zločinec ni javno nikdar napadel, ampak je čakal v zasedi in v temi. Sedaj je, hvala Bogu, tega konec. Vsega obžalovanja je vredna njegova uboga obitelj, ki je morala živeti tako žalostno življenje. Usmiljenja so vredni tisti po njem zapeljani, ki so storili zločin na Ivanu Povšetu, ki jih pa porotno sodišče ne more soditi in pridejo pred senat.

GORNJE SUŠICE. Dne 12. t. m. se je vršila pri nas maša, katero je daroval g. kaplan iz Toplic. Namesto da bi imel g. kaplan pridigo o evangeliju sv. Janeza, je zašel popolnoma na politično polje ter nam pripovedoval, da je škof zabranil vse krivoverske časopise. To se torej pravi, da je imel namesto verske pridige predavanje o časopisju. Govoril je med drugim, da živi blizu Novega mesta neki človek, ki pravi, da človek izhaja iz opice. Zakaj spravlja tak nesmisel na prižnico? Mi svetujemo g. kaplanu, naj uči na prižnici le verske resnice, drugo pa naj pusti pri miru. G. kaplan, kar boste sejali, to boste želi.

BREZJE PRI RAJHENBURGU. Dragi čitatelji, zopet Vam moram poročati o našem gospodu županu in njegovih maloštevilnih privržencih, ki hočejo na vsak način združitev naše občine s senovsko občino in to kljub protestom ogromne večine občanov. Mož je dobil že občinske table za občino Senovo. Teh tabel si seveda še ne upa kar tako nabiti, ker dobro pozna nenaklonjeno razpoloženje občanov. Pri Ani Dvorškovi v Kališovcu sta gg. župan in Ribič cenila škodo po nevihti ter ji obljubila znatno podporo, med tem pa sta pri njej nabila tablo tuje občine. Mi bomo storili vse, da preprečimo škodljivo združitev občine s senovsko.

SEVNICA OB SAVI. Ljuba «Domovina», komaj čakamo petka, da te zopet dobimo v roke. Odkritosrčno moramo reči, da nam «Domovina» po svoji poučni in zabavni vsebini bolj ugaja kakor katerikoli drugi časopis. Vsak zaveden Sokol, vsaka zavedna Sokolica rada bereta «Domovino». Želimo, da bi «Domovina» kaj večkrat poročala iz našega kraja. Zadnji dopis je dobro vplival.

«Oče, oče,» je kriknila v tem hipu Francka in planila k Skalarju, ki se je opotekel proti steni.

Ko sta obe sestri še imeli opraviti z očetom, ki ga je nenadno razburjenje popolnoma potrlo, se je oglasil zunaj Metlar.

«Snubec,» je rekla Francka in nehote je zvenela njena beseda nekam porogljivo.

Skalar se je vzravnal, Janez pa je nekam ostro našobil ustnice.

«Francka —»

Z roko je zaprosil sestro, naj odide ž njim. Skalar je hotel braniti, pa si je vmes že premislil. Z odločnim korakom je stopil v vežo in šel pomagat sprezati.

Ko je bila žival v hlevu in koleselj pod streho, so stopili v hišo. Dasi ves zavit in zakrit med vožnjo, je bil Metlar vendar do kože premočen, da ga je kar treslo.

«Bog te sprimi,» je dejal Skalar. Sedli so za mizo.

«Kje imaš pa ljudi?» se je zavzel Metlar.

Skalarju je bilo malo nerodno.

«Janez je nekaj bolehen, Francka pa pomaga Minki.»

Ker ni bil vajen laži, je skoro zardel, ko je to izgovoril.

Medtem je jela Minka nositi na mizo. Skalar je porabil trenutek in stopil v zgornjico.

«Janez, prosim te, stopi k nam —»

«Kaj ne gre brez mene?»

«Kaj sem ti storil?»

«Nič —»

«Greš —?»

«Grem!»

«In ti, Francka?»

Dekle je molče prijelo brata za roko in odšlo ž njim.

«No, tako, da se vsaj pošteno pozdravimo,» je stopil nasproti Metlar. «Dežja, dežja imamo dosti, kaj?»

«Oj, plohe pa toliko,» je z nasmeškom potrdil Janez.

«No, nekateri se že boje, jaz pa nič,» se je ščeperil Metlar. «Če se vse podere, jaz sem, kjer sem, in sem, kar sem!»

«Moška je ta!» je potrdil Janez.

Skalar je postavil na mizo liter vina.

«Tak tako, no —»

Metlarju je zastalo.

«Sem dejal: naj bo, kakor hoče, jaz grem na pot!»

«Prav res sem že mislil, da te ne bo,» je opomnil Skalar vmes.

«E, za tako dekle —»

Minka je zardela in odšla v kuhinjo.

«Saj ne bomo dosti govorili okoli stave,» je menil potem Metlar. «Nismo več otroci.»

«Kakopak,» je potrdil Skalar.

«Tak Minka pojde k nam —»

«Minka,» je poklical Janez, «kam si pa pobegnila.

Sestra je čutila roganje v njegovem glasu. Ko je stopila v sobo, je imela solzne oči.

«Sezi mu v roko, pa je,» ji je narekoval Janez, a sestra je kakor brez volje sledila njegovemu povelju.

«Sirota,» je pomislila Francka. «Ali je to jubezen?»

Skalar je bil skop v besedah.

«Prav,» je dejal, drugega nič.

Potem so govorili o letini, o dežju, o živini, spet o dežju. Dež, dež in dež ... Francki se je že zdelo, da ji vliva nekdo mrzle vode na hrbet. Kakor v snu se je zdrznila.

Potem so se jeli meniti zaradi pisma in zavoljo dote.

«Oče naj bi ji dali grunt,» je menil Janez, «tako bi bilo za vse najbolj prav.»

«Grunt,» se je zavzel Metlar, a Skalar se je nasmehnil:

«Janez je vedno dobre volje in pripravljen za šalo.»

(Dalje prih.)

Anton Stražar:

Iz življenja škocijanskega mežnarja

(Dalje.)

Nekega deževnega jesenskega dne, ko je pozno na večer prispel domov Matevžkov Janez, se je znova začel kregati nad svojo ženo. Nežika je dolgo časa molčala: ko pa je videla, da se ji godi krivica, pa ni mogla več. Prepiru je sledil pretep, naposled pa sta začela begati okrog hiše. Seveda je mož letal za ženo in metal v njo, kar je mogel.

Storila se je noč. Ko se je žena prepričala, da se je podal pijani mož k počitku in da spi kakor ubit, se je šele upala tudi ona podati spat.

Okrog polnočne ure pa se je Janez prebudil; bil je zelo žejen, zato je šel gledat v vežo, kjer je stalo v veliki omari običajno po več latvic hladnega mleka

RIMSKE TOPLICE. Mi farani se radi spominjamo pokojnega župnika Franca Tropa, katerega smo vsi spoštovali. Pokojni župnik je bil dober prijatelj našemu gasilnemu društvu ter je bil rad v pomoč vsakomur, ki je bil potreben podpore. Na njegovo mesto je prišel gospod Medved, ki se je spočetka tudi kazal nam naklonjenega, pozneje pa se je v tem pogledu spremenil. Nedavno je oznanil, da se vrši dražba za pokojnim g. župnikom, ter je obenem brez potrebe opomnil, naj malo pazijo, da ne bo imel kdo predolgih prstov. Mislimo, da v naši fari ni takšnih ljudi in da je bila ta opomba popolnoma neumestna. Tudi njegovo postopanje pri dražbi nam ni ugajalo. Končno mu moramo še povedati, da smo mi samostojni demokratje tudi ljudje, tudi pošteni ter krščanski možje.

MARNO PRI DOLU. Pri nas se nahaja degrediran občinski odbornik in požrtvovalen agitator SLS. Po določitvi kandidatov v oblastno skupščino je javno izjavil, da kot pristaš SLS mora obsojati delovanje vodstva stranke, ki sili v ospredje gospode, kakor g. kaplana iz Trbovelj in novinarja iz Ljubljane, od katerih ljudstvo ne more pričakovati ničesar. Tako se bodo odprle oči mnogim, ki so danes še zaslepljeni.

HRASTNIK. Pri nas so še vedno čudne razmere, posebno v kemični tovarni in steklarni. Tukaj se skoro nič ne pozna, da smo v Jugoslaviji, kajti strašno mnogo se tolče nemško, včasih tudi tako, da pravi Nemec ničesar ne razume. Zakaj takšni ljudje ne gredo preko meje, če jim naš jezik ne diši?

SV. MIKLAVŽ PRI RIMSKIH TOPLICAH. Najnovejša vest se je raznesla v našem kraju, da je namreč domačin Deželakov Matevž iz Lož postavljen za drugega kandidata v oblastno skupščino od strani klerikalne stranke. Da ima zasluge pri SLS, to mu rade volje priznamo, saj je vendar ob vsakih volitvah, bodisi v snegu, dežju, podnevi ali ponoči obiskaval hiše, kjer smo volilci, in nas rotil, da moramo voliti z njim. Obenem nam je obljubljal avtonomijo, znižanje davkov, da bodo naši fantje služili doma itd. Vse njegove obljube so po preteku osmih let splavale po vodi. Hudomušneži pravijo, da so avtonomijo baš klerikalci z dr. Koroščem na čelu pred enim mesecem v Celju naložili na «flos» in jo poslali po Savinji proti Beogradu. Mi imamo vseh teh praznih obljub dovolj in prva naša želja je, da se uredi pravo gospodarstvo v občini in odpravi dosedanji klerikalni kuluk. Poudarjamo, da je v zmoti vsakdo, kdor misli, da bomo volili v oblastno skupščino take ljudi, ki niso zmožni voditi pravega gospodarstva niti v občini. Odločili smo se, da bomo volili ljudi, ki nam jamčijo, da bodo delo dejansko izvršili v prid vseh davkoplačevalcev. Geslo naše je in bo: «Seme, katero ne rodi, se mora zamenjati z drugim!» Tega nas uči že narava sama.

HUDA JAMA PRI LAŠKEM. Zadnje čase so pričeli klerikalni fanatiki živahno agitacijo med rudarji proti SDS in kakor zaslepljeni dokazujejo, da je SDS kriva davka na ročno delo. Vsem zaupnikom krajevne organizacije naročamo, da točno zasledujejo slične izbruhe in prijavijo imena hujskačev, od katerih bomo zahtevali zadoščenja. Zavedni javnosti mora biti znano, da vso odgovornost v Sloveniji nosi baš SLS s svojimi 20 poslanci in ne SDS z dvema poslancema. — Krajevna organizacija SDS SV. Krištof.

SV. KRIŠTOF PRI LAŠKEM. Krajevna organizacija SDS je vreklamirala 78 upravičenih volilcev, ki so po večini rudarji in obrtniki. Med njimi je mnogo takih, ki bivajo po več let v občini, vendar zanje ni bilo prostora v volilnem imeniku, ker niso izraziti pristaši SLS. Krajevna organizacija je storila svojo dolžnost, ker smatra za pravilno, da ima vsak državljan, ki izvršuje svoje dolžnosti, tudi svoje pravice za časa volilne dobe in ne samo za plačevanje davkov. Dokumenti se bodo vrnili vsem takoj po rešitvi reklamacij ter se bodo vreklamiranci obvestili, na katerem volišču volijo. — Krajevna organizacija SDS Sv. Krištof.

MARIJA GRADEC PRI LAŠKEM. Odkar prihaja «Domovina» v našo občino, se je pričelo tudi pri nas svitati. Do sedaj smo slišali samo eno plat zvona od strani «Slovenskega gospodarja», ki nas je bodril k večnemu spanju. Bili smo mnenja, da je božja volja taka, da ne more biti drugače, vendar je prišla «Domovina», ki nas bodri v življenje, in je dokazala, da smo sami krivi posledic, katere s težavo prenašamo že od prevrata. Naše občinsko gospodarstvo je pod vsako kritiko. Prepričani smo danes, da so krivi temu funkcijonarji občine, ki nespretno gospodarijo z našim javnim imetjem, kar bi moralo občini donašati znatno višje dohodke in nas s tem razbremeniti davčnih bremen v prid našega gospodarskega obstoja. Čitali smo že večkrat v «Domovini» o zadevi lova in kritike glede zanemarjenih občinskih cest, vendar «Slovenski Gospodar», ki je bil do sedaj v naši občini absoluten vladar, ne omeni ničesar o stvari, ki nas davkoplačevalce najbolj zanima. Zaradi molčečnosti «Slovenskega gospodarja» smo se odločili, da ga zamenjamo z «Domovino» in pisali bomo v njo toliko časa, da se pri nas razčistijo razmere.

DRAMLJE PRI CELJU. Dne 1. t. m. smo Drameljčani, to je naš pevski zbor, posetili Šentjurjane, da z nekaterimi pevskimi točkami olepšamo proslavni večer, ki ga je priredil šentjurski Sokol. Da je ta večer povoljno uspel, smo že čitali v časopisju. V nekem dopisu se med drugim navaja tudi naslednje: «Pa je tudi dobro, da pridejo kmečki fantje večkrat v boljšo družbo.» Vemo, da je dopisnik imel dober namen in da je hotel le podati občinstvu pestro sliko iz poteka tistega večera, toda prej navedene besede so na nekatere člane našega zbora slabo vplivale. Ne čutijo se radi teh besed baš užaljeni, pač pa nekako podcenjeni, kajti z majhnimi izjemami je vsak izmed nas že kolikor toliko bil po svetu in marsikje gostoval v družbi, ki je bila prav posebno visoka, vendar ni bila o tem, «da je kmet gostoval med gospodi«, obveščena vsa javnost. Še manj kakor kje drugje bi se to smelo pokazati pri Sokolih. Mi nismo šli morda zato, da Šentjurjanom pokažemo drameljski pevski zbor, pač pa zato, da olepšamo proslavni večer narodnega ujedinjenja. Kljub takim opazkam bomo Drameljčani še prišli v Št. Jurij in pričakujemo tudi Šentjurjane, da nas v doglednem času posetijo.

ŽETALE. Od nas se je poslovil naš vrli trgovec g. Franjo Cvetko. Dal mu Bog tam v Slovenskih goricah dosti sreče in čvrstega zdravja! Mi smo se prav dobro razumeli z njim in upamo, da se bo isto dogajalo z novim. Samo boljših časov in boljše letine si želimo.

ŠMARTNO OB PAKI. Naš občinski odbor je začel letos nadzirati gostilne ter odredil, da se morajo vse gostilne točno držati policijske ure. Ta odredba od strani občinskega odbora bi bila

---

Ko si je Janez pogasil žejo, se je vrnil v spalnico.

Ko je prestopil prag spalnice, je od groze kar obstal, kajti skozi okno je zijala v sobo grozna pošast: iz oči in ust ji je švigal ogenj in strašno je tulila.

Po prvem hudem strahu je zdirjal Janez nazaj in planil v spalnico, kjer je spala njegova žena. Ta se je seveda zelo prestrašila tega moževega početja. V veliki razburjenosti ji je mož povedal:

«Nežika, pomagaj mi, če mi moreš! Sam hudič se mi je prikazal na oknu. — Še sedaj je tamkaj.»

Žena se je v naglici napol oblekla in dejala možu:

«Skrij se tukajle, kamor se moreš, jaz pa grem k našemu mežnarju. Če on ne bo mogel pomagati, potem ne vem, kaj bo.»

Nežika je odšla, Janez pa se je skril pod malo mizico in v groznem strahu pričakoval rešitve...

Čez kakšne četrt ure se je Nežika vrnila z mežnarjem. Mežnar je poklical Janeza in vsi skupaj so odšli v spalnico.

Janez se je tresel po vsem telesu, ko je stopal za ženo in mežnarjem. Pri vratih spalnice so obstali in mežnar je slovesno izpregovoril: «Janez in Nežika, obljubita mi, da bosta živela v najlepšem miru in prijateljstvu, pa Vaju rešim vsega hudega!»

Oba hkrati sta obljubila, kar je zahteval mežnar, ki je nato ukazal:

«Pojdita za menoj!'

Vsi trije so se podali na dvorišče in koncem hiše, kjer je bilo spalnično okno, je mežnar izpregovoril znova s slovesnim glasom:

«Poberi se, hudobni duh, od te hiše, pa se nikoli več ne prikaži!»

Janez je šklepetal z zobmi, ko je gledal grozno pošast, ki je vsa žarela od ognja in bežala od hiše z groznim tuljenjem...

«Rešena sta sedaj vidva, toda glejta, da bosta držala besedo!»

Po teh besedah je mežnar obema voščil «Lahko noč» in odšel.

Vsi vaščani in okoličani so se čudili, kaj neki se je zgodilo pri Matevžkovih, da sta Janez in Nežika začela živeti življenje najlepšega miru in sloge. Radovedne ženske, Nežikine sosede in tovarišice, so jo toliko časa nadlegovale, da so zvedele od nje vse, kaj se je dogodilo v oni grozni noči. Celo najpogumnejši možaki so se križali, ko so čuli zgodbo.

«Boga zahvalimo,» so govorili ljudje med seboj, «da imamo v soseski človeka, ki nam more pomagati v vsaki stiski. Sedaj že vidimo, kam se lahko zatečemo v najhujši potrebi.»

Mežnar je bil zadovoljen, ko je slišal, kakšna slava gre o njem po bližnji in daljni okolici, in si je mislil: «To je dobro, da sem hodil k Andrejčetu ‚v šolo'; nekaj sem se pa le naučil od njega.»

Matevžek je bil trdno prepričan, da se mu je v resnici prikazal sam hudič, dočim je Matevžkova žena seveda bila o vsem poučena, toda je znala molčati. Tista grozna pošast je bila samo strašilo, ki ga je napravil mežnar za Janeza — Janezu in njegovi ženi v korist.

«Manica, kje imaš ženina?»

Tik ob vznožju moravških hribov pod cerkvijo sv. Trojice je bila svoje čase bogata Rovtarjeva domačija. Hiša je bila zidana in krita s škriljem. Na desno od hiše je bil velik zidan hlev, nekoliko proč pa dvojnat kozolec s šestimi okni. Zadaj za hlevom so se nahajali skedenj z veliko lopo in svinjaki ter čebelnjak. Vsa ta gospodarska poslopja so bila skoro skrita v sadnem drevju. Ni torej čudno, da je bil stari Rovtar zelo ponosen na svojo veliko kmetijo. Ob nedeljah in praznikih je ob lepem vremenu rad posedal na klopici pod mogočno tepko, kadil je iz vivčka in zadovoljno gledal doli na okrajno cesto, kjer so hodili ljudje. Ako je videl prihajati po cesti znanca, ga je prav rad ustavil in mu razkazoval svoje bogastvo. Vsak izmed povabljencev je dobro vedel, čemu ga je poklical Rovtar; bogatemu gospodarju je namreč zelo prijalo, ako ga je povabljenec pohvalil, kako dobro zna gospodariti. Na tako pohvalo je Rovtar navadno rekel:

«Pojdi malo z menoj v hišo, ti bom dal pokusiti sadjevca! Ne veš, kako dobrega imamo. Boljši je kakor vsako vino v moravških gostilnah.»

Takemu povabilu se je tudi vsakdo rad odzval, kajti vsakdo je vedel, da bo poleg pijače dobil tudi dober prigrizek. Vedeli so pa vsi, da Rovtar ne pogosti nikogar zgolj iz dobrega srca, temveč iz bahavosti.

Vsega je imel Rovtar v izobilju, le nečesa ni imel, namreč nobenega sina. Zakon ga je blagoslovil z dvema hčerkama, Katrico in

hvale vredna, ako bi se izvrševala enako za vse gostilne brez izjeme. Dogodilo pa se je, da je bila neka gostilna ovadena že sedemkrat, nekatere druge, čeprav so točile čez policijsko uro, pa nobenkrat. Občinski odbor naj poskrbi, da se bo ta služba vršila v redu nad vsemi gostilnami, ki naj vse točno zapro lokale ob določeni policijski uri.

VRLIKA NEDELJA PRI ORMOŽU. Naš dekan g. Friderik Horvat nam je vedno pripovedoval, da je bolehav, toda 12. t. m. je bil na prižnici tako krepak, da skoro ne verjamemo v njegovo bolezen. Ko bi Vi, gospod urednik, bili pri njegovi pridigi, bi se gotovo razjokali nad «Domovino». Po «Domovini» in po «Jutru» je g. dekan udrihal s tako jezo, da smo mislili, da bo vsak čas skočil raz prižnice, bežal v Ljubljano ter zaplenil «Domovino» in «Jutro». Le počasi, g. dekan. S hudim ne boste pri nas ničesar opravili, ker ne živimo več v 16. stoletju. Misijonarji, ki so pred nekaj tedni skušali pri nas ubiti «Domovino», so dosegli samo, da se je število bralcev «Domovine» in «Jutra» pomnožilo. Enak bo uspeh prizadevanja g. dekana.

SV. JEDERT NAD LAŠKIM. Klerikalci so že začeli pri nas z živahno agitacijo za volitve v oblastno skupščino. Med njimi je najprizadevnejši g. Napret iz Marna, ki je napovedal dva velika shoda za Sv. Jedert in Hudo jamo, na katerih bo nastopil kot glavni govornik g. Terseglav, urednik iz Ljubljane. Izjave g. Napreta, da bo dobila SLS pri Sv. Jederti večino glasov, smatramo za prazno samotolažbo. Volitve bodo pokazale, da je ves njegov trud zaman in zagotovljeno je, da je samostojnodemokratska ideja pri Sv. Jederti še bolj utrjena kakor nekdaj. Rudarji in drugi stanovi pri nas imajo že dovolj klerikalnih obljub skozi celih osem let. Voditelji klerikalne stranke se varajo, ako so mnenja, da bomo šli na lim kandidata g. kaplana iz Trbovelj. Veselijo nas oni napovedani veliki shodi ljubljanskega gospoda, kjer bomo lahko javno dokazali, da nam je že dovolj potrpljenja pod pogubonosno politiko klerikalne stranke.

ŠT. RUPERT NAD LAŠKIM. Prosvetna zveza je sklicala pri nas predavanje na inicijativo požrtvovalnega g. župnika. Zbralo se je precejšnje število poslušalcev in nestrpno pričakovalo predavatelja Prosvetne zveze iz Celja. Nastalo je med nami presenečenje, ko smo opazili v osebi predavatelja klerikalnega konzumarja iz Laškega. Ljudstvo je bilo pripravljeno na obširno predavanje in končno opazilo, da gre samo za požrtvovalno reševanje barke laških konzumarjev.

PUŠENCI PRI ORMOŽU. Otvoritev postajališča na železniški progi Ormož-Hodoš je za tukajšne domačine okoličane velika pridobitev. Kakor povsod tako je bilo tudi tukaj skupno postopanje na pravem mestu. Vsi dobro misleči naj še zanaprej tukaj in drugod to dobro zapomnijo. Da bo postajališče trajno, ga je treba uporabljati in vse ceste, pešpoti, mostove in brvi popravljati tako, da so bližnice do kolodvora dobro uporabne. Potrebne so tudi občinske table, posebno ob cestah.

HARDEK PRI ORMOŽU. Našemu gasilnemu društvu načeluje že 15 let, a gasilni župi 12 let, neumorno delujoči in za gasilstvo kakor za narodnost in gospodarstvo sploh zaslužni veleposestnik gosp. Franc Hanželič, poznan in čislan daleč naokrog. V zadnjem času je močno zbolel. Vsi člani društva, prijatelji in dobro misleči prebivalci mu želimo zopetnega zdravja.

HUM PRI ORMOŽU. V enem tednu nam je neusmiljena smrt pobrala kar tri može, in sicer Franca Grlico v 52. letu, Franca Zadravca v 65. letu ter Jurija Novaka v 71. letu starosti. Prvi je bil usnjar, drugi posestnik in bivši občinski odbornik, tretji pa napreden posestnik. Številne otroke so lepo vzgojili. Naj v miru počivajo!

KRIŽEVCI (Prekmurje). Naše prostovoljno gasilno društvo bo priredilo 26. t. m. v prostorih gostilničarja g. Josipa Kahra plesno veselico s konfeti, serpentinsko vojno in šaljivo pošto. Društvo vabi na udeležbo domačine in sosede.

IVANJKOVCI. Naša krajevna organizacija SDS bo imela svoj izredni občni zbor v nedeljo 19. t. m. ob 14. uri v tukajšnji dvorani. Na dnevnem redu bo poročilo o političnem položaju in oblastnih skupščinah ter razgovor o predstoječih volitvah v oblastne skupščine.

SODRAŽICA. Dne 8. t. m. se je vršil pri nas 6. redni občni zbor krajevne organizacije SDS, združen s strankinim dnevom. Navzočih je bilo nad 70 članov. Kljub slabemu vremenu so prišli tudi naši vrli zaupniki iz okoliških vasi. Predsednik g. Jože Oberstar je otvoril občni zbor ter v daljšem govoru obravnaval naš gospodarski in politični položaj. Med drugim nam je pojasnil veliko važnost oblastnih volitev, ki so sedaj razpisane, razložil pomen strankinega dela in poudarjal velik napredek naše stranke v vsej državi, kar so navzoči vzeli z zadovoljstvom na znanje in navdušeno odobravali izčrpno in zanimivo poročilo. Tajnik g. Adolf Ivanc je poročal o delovanju organizacije in podal zanimivo statistično poročilo o članstvu in časopisju. Nato se je z vzklikom in soglasno izvolil novi odbor, in sicer med drugimi za predsednika g. Josip Oberstar, za tajnika pa g. Adolf Ivanc. Poleg tega so se izvolili strnakin poročevalec in zaupniki stranke. H koncu zborvanja se je oglasil k besedi tudi gosp. podpredsednik Mihael Vrbič, ki je v daljšem govoru ožigosal nesposobnost in kratkovidnoost gotovih javnih činiteljev, ki bi imeli skrbeti za gospodarski in kulturni napredek naše občine, pa so je, žal, še vedno zavozili. Razburila je zborovalce posebno zadeva glede zdravnika. G. Vrbič je tudi razpravljal o željah, potrebah in nalogah organizacije, oziroma volilcev, in žel za svoja zanimiva izvajnja živahno odobravanje.

Številna povpraševanja po srečkah

drž. razred. loterije pri Zadružni hranilnici, r. z. z o. z., na Sv. Petra cesti 19, in v oglasnem oddelku „Jutra“ v Prešernovi ulici, jamčijo, da bo tokrat tudi v Ljubljani in ostali Sloveniji ostalo precej večjih in velikih dobitkov. Kdor si jih rad sam izbere, naj hiti z nakupom, kakor vse kaže, bodo kmalu pošle.

Manico. Prva mu je umrla, ko je bila stara jedva 12 let. Tako mu je ostala samo Manica.

Manica je bila popolnoma očetovih lastnosti: domišljava in zelo ošabna ter je prezirljivo gledala na svoje tovarišice.

Nekega jesenskega dne je Rovtar nenadoma umrl. S konjem se je peljal na lukovški sejem, nazaj grede pa ga je namočil dež, moža se je lotila pljučnica in tekom desetih dni je bil pokojnik.

Po očetovi smrti je Manica postala lastnica vsega bogastva. Precej časa ni mogla pozabiti svojega očeta. Pa na tem svetu vse pride in vse mine. Tudi bogáto dekle je čedalje bolj pozabljalo svojega očeta.

Začeli so se oglašati Manici razni snubci, kajti fante je vleklo k njej tudi bogastvo.

Ošabna Manica pa je našla na vsakomur kakšno napako: ta je bil prestar, drugi predolgočasen, tretji presiromašen.

K Manici se je hodil ženit tudi Liparjev Tine iz sosednje vasi. Fant je bil prepričan, da se bo njemu posrečilo, kar se ni drugim. Imel je od doma tisoč goldinarjev dote, pa še teta mu je obljubila pet stotakov, ako se mu bo vse srečno izteklo.

Neko nedeljo po Veliki noči je šel Tine praznično opravljen snubit Manico.

Ošabna deklina mu je najprej dobro postregla, nato pa sedla za mizo njemu nasproti. Nekaj časa je govorila fantu sladko in zapeljivo. Fant je dobil pogum in jo je kar vprašal, kdaj bi bila lahko poroka. Takrat pa je vstala ošabnica in mu rekla:

«Ne, ne, Tine, tako se pa nisva zmenila! Poprej bo Sava tekla na drugo stran, kakor se bova midva poročila. Res, ti si postaven fant, nič ti ne rečem, samo eno napako imaš, da težko govoriš. Pomisli, ko bi imela midva kaj otrok, kaj bi bilo, ko bi tudi ti potem jecljali. Ne smeš zameriti! Prideš pa še lahko večkrat k meni, saj pri nas imamo vedno kaj pijače in tudi pod zobe se kaj dobi.

Kaj takega se pa še ni prigodilo Tinetu. V resnici je kako besedo bolj težko izgovarjal, jecljal pa le ni. Da bi mu kdo očital jed in pijačo, to se mu pa še ni pripetilo. Zato je z veliko nevoljo vrgel goldinar na mizo in odšel.

Škocijanski mežnar je sedel pred svojo hišico, ko je prišel mimo Liparjev Tine.

«No, Bog daj, Tine, odkod pa, odkod? Tako slabe volje si videti.»

Fant je prisedel k staremu znancu in mu povedal zgodbo z Manico.

«To ni nič hudega, Tine. Ali hočeš, da prav pošteno osmešiva to ošabnico?»

Tine je takoj soglašal s predlogom in obljubil mežnarju tudi pošteno plačilo.

Tine in Tomažek sta se natančno domenila, kako bosta vse to izvedla.

Bilo je tretjo nedeljo za tem, ko se je ženil Liparjev Tine pri Manici.

Okrog druge ure popoldne se je ustavila pred Rovtarjevo hišo lepa kočija, iz nje sta stopila dva mlada gospoda, kočijaž pa je ostal spredaj na kozlu in brzdal iskra vranca.

Manica je že oddaleč videla te ljudi; stala je na pragu in z rokami, oprtimi v boke.

Mlada gospoda sta pozdravila zalo dekle in vprašala, ali so prav prišli in kje je zala nevesta Manica. Dekle, ki mu je prijala laskavost, je takoj povedala, da je ona iskana Manica.

Manica je povabila gospoda v hišo, domačemu hlapcu pa naročila, naj pripravi prostor za konje v hlevu in naj zapelje tudi kočijo pod streho. Tudi kočijaža je povabila v hišo.

Ko so gospodje sedli za belo pogrnjeno mizo in jim je Manica nanosila vsega najboljšega, kar je mogoče dobiti na kmetih, je vstal izza mize eden gospodov in slovesno izpregovoril:

«Pozdravljena, zala gospica Manica, najprej se Vam v imenu svojega tovariša Karla zahvaljujem za izkazano prijaznost in gostoljubnost, a nato Vam moram povedati, kaj nas je privedlo k vam. Moj tovariš Karel se je odločil, da Vas zasnubi, ako Vam namreč ugaja. Naprosil je mene, da jaz v imenu njega izpregovorim te besede. Prijatelj Karel je bil osem let v Ameriki. Sreča mu je bila mila, tako da ima sedaj črez 5000 goldinarjev prihranjenega denarja. Pri Vas je kot nalašč pripravljen kraj tudi za gostilno, poleg tega pa je moj tovariš vajen kmetijstva, saj je kmečki sin, doma v obližju Kranja. Če Vam torej ugaja, se domenita! Kličem pa že naprej: ‚Vse k najboljši sreči!‘»

Manica je bila kar omamljena od te nepričakovane sreče. Ženin ji je ugajal, denar tudi, najbolj pa to, da bo gostilničarka.

Hitro so se domenili o vsem potrebnim in določili dan, kdaj gredo delat pisma.

Šele proti večeru so se neznanci odpeljali. Že naslednjega dne so po vsej okolici vedeli, da se bo Manica omožila z bogatim ženinom.

(Dalje prih.)

Navzoči so se razšli z ojačenim čutom medsebojne solidarnosti in z novim veseljem za politično delo.

SODRAŽICA. V nedeljo dne 12. t. m. se je vršil pri nas ustanovni občni zbor Streljačke družine. Udeležba je bila nad vse zadovoljiva, in sicer do 100 fantov in mož. Občni zbor je otvoril g. Stanko Vodopivec in pojasnil namen družine. Kapetan g. Bratuž, ki je prišel kot delegat v Ljubljano, je nadrobno obrazložil korist, ki jo imajo od take organizacije mladeniči, posebno oni, ki še niso bili vojaki. Prav lep je bil govor g. Vrbiča, ki je navzoče navduševal za delo v Streljački družini. Pojasnil je stališče naših grabežljivih sosedov in njihovo delo v tej smeri. Svoj govor je zaključil z verzi, ki jih je general Majster napisal na Malgajev spomenik: «Jaz nisem mrtev, o, jaz le spim, le čakam Vas, da grem med Vas v Št. Vid in Dravo našo Zilo pit!» Vtis, ki ga je napravil na poslušalce, bo nepozaben. Prečitala so se pravila, ki so se z malimi spremembami soglasno sprejela ter je takoj pristopilo nad 70 članov. Izvolil se je odbor z g. Vodopivcem na čelu, ki bo gotovo kos prevzetim dolžnostim in bo pomagal do krepkega razmaha Streljačke družine, ki je ena izmed prvih na deželi. Zborovanja so se v večjem številu udeležili tudi naši somišljeniki iz Kočevja, ki bodo skušali uresničiti to misel tudi v naši okolici, da se strnemo enkrat v mogočnem Streljačkem okrožju.

PREVALJE. Sokolsko društvo v Prevaljah je na zelo svečan način praznovalo narodni praznik ujedinjenja. Priredilo je telovadno akademijo in igro «Ave Patria», kjer so prvič nastopili na odru naši Sokoli. Pred početkom telovadbe nam je društveni starosta br. Sedej v krasnih besedah orisal pomen ujedinjenja v zgodovini Jugoslovenov in se spomnil naših še neodrešenih bratov, poudarjajoč, da naše ujedinjenje še ni popolno, dokler ne zasije solnce svobode tudi njim, ki danes še ječe pod tujčevim jarmom onkraj kriviških meja. Po končanem govoru je društveni tamburaški zbor zaigral «Bože pravde». Kot prva telovadna točka je bil nastop najmlajših. Pod vodstvom načelnika br. Vidmarja je deca v starosti od 4 do 6 let (dečki in deklice, 12 po številu) izvedla prav lepo svoje točke, za kar je žela splošno odobravanje. S to točko je br. načelnik pokazal, da se zaveda svoje dolžnosti in da razume ravnati z deco. Nadalje so sledili: ženska deca, moška deca, ženski naraščaj. Vsi so izvajali proste vaje prav dobro. Najbolj pa sta ugajali točki članov in članic s prostimi vajami na godbo. Lepe uspehe je dosegla tudi vrsta na bradlji. Po telovadbi je bila dobro podana igra «Ave Patria», katero so predvajali igralci pod vodstvom br. Mezeta. Igralcem kličemo: Le pogumno naprej!

SV. JURIJ OB JUŽNI ŽELEZNICI. Dne 10. t. m. se je vršil tukaj sejem, ki sicer ni bil preveč dobro obiskan od kmetovalcev, pač pa je prišlo precej kupcev. Živine se je prodalo v Avstrijo dva, v Italijo pa en vagon. Pač skrajni čas, da pride med ljudstvo kaj denarja. — V nedeljo 12. t. m. se je vršil v šoli občni zbor podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva, ki pa je bil zelo slabo obiskan. Čuditi se moramo, da se ljudje ne zanimajo bolj za tako važno sadjarstvo. Nekaterim posestnikom je ravno sadje prineslo zadnja leta precej denarja, pa bi ga še lahko več, če bi bili organizirani. Nekateri posestniki, zlasti oni v ravnini, so se začeli zanimati za hmelj in so ga že letos nekaj pridelali. Za naprej ga še bo pa več, ker ugodne cene hmelju silno mikajo Šentjurčane. Hmelj bo najbrž uspeval precej dobro, posebno tam, kjer nimajo prevlažnih njiv.

MALA NEDELJA. Na Štefanovo dne 26. t. m. bo priredil potovalni kino Ferdo Kosi zanimivo kinematografsko predstavo «Mehikanski razbojniki», napet film iz Mehike in burko «Nap in Nelly» v kateri igrata glavno vlogo dve opici. Prva predstava točno ob 3. uri, a druga točno ob pol 7. uri zvečer. Ne zamudite in oglejte si vsi od blizu in daleč to predstavo.

GOSPODARSTVO

OSKRBA KMETIJSKEGA ORODJA.

K najvažnejšim našim gospodarskim pripomočkom štejemo poljedelsko orodje. Naša kmetija ga potrebuje v različni sestavi in kakovosti. Veliki pomen, ki ga ima dobro orodje za kmetijski obrat, ve ceniti vsak boljši posestnik in zato si ga napravi in preskrbi v čim boljši popolnosti. Današnji napredek kmetijstva moramo v veliki meri pripisati na rovaš dobrega in popolnejšega orodja. Po naprednih krajih imamo danes vsakoletne razstave, ki ne obsegajo nič drugega kakor samo kmetijsko orodje in stroje. Prav tem razstavam moramo pripisati velik delež, če se je izdelovanje kmetijskega orodja tako izpopolnilo in če so se kmetijski stroji tako močno razširili med kmetskim prebivalstvom.

Pri poljedelskem orodju je važno, da ga imamo v zadostnem številu in v najboljši kakovosti in da ga držimo v dobrem stanju in v najlepšem redu. Prav sedaj pozimi imamo zlato priliko, da se pobrigamo za svoje gospodarsko orodje in da ga pripravimo za prihodnje leto. Pred vsem ga je treba pregledati. Če je orodje potrebno popravila, naj se da sedaj pozimi popraviti, ne pa šele na spomlad, ko je treba z njim delati. Načeloma se morajo vse poprave takoj zvršiti. V ostalem je pa orodje pravilno shranjevati, da ne trpi nobene škode. Orodje mora biti spravljeno na suhem in pod streho, da ne prideta zraven ne moča ne vlažnost. Najbolj zanikarno ravnamo, če puščamo orodje zunaj na planem, kjer je izpostavljeno vsem neugodnostim vremena. Po vsaki rabi je orodje skrbno očistiti in spraviti na suhem. Prav ravnajo tisti gospodarji, ki vse tiste železne dele orodja, ki radi rjavijo, namažejo s petrolejem ali ceneno vazelino, vse druge dele pa z oljnato barvo. Da se nam leseni deli orodja bolj ohranijo, je dobro, da jih namažemo z oljnato barvo ali pa karbolinejem. Stroški za tako ohranjevanje orodja se nam izplačajo, ker nam tako orodje dalje časa trpi in je sploh bolj porabno.

Red v gospodarstvu zahteva pa tudi, da imamo vse orodje spravljeno na svojem mestu. Kakor hitro je očiščeno, ga je spraviti na določen prostor. Plugi naj so na svojem prostoru, ravno tako brane, okopalniki itd. Povsod ima biti red in snaga. Orodje pa, ki nam manjka, dajmo pravočasno omisliti, da ne bo prepozno in da ne ostanemo brez njega o času, ko ga nujno potrebujemo!

Tedenski tržni pregled

ŽITO. Na zunanjih tržiščih cene malo valujejo, vendar se v splošnem gibljejo na nizkem stanju. Ugodni žitni letini v Južni Ameriki in Avstraliji ne dopuščata skakanja cen. Na novosadski blagovni borzi so bile 14. t. m. za 100 kg na debelo naslednje cene: pšenica 285 Din, oves 167 Din 50 par, turščica 140 do 155 Din.

ŽIVINA. Položaj na živinskih tržiščih je vedno enako slab. Ponudba je vedno večja kakor povpraševanje. Izvaža se malo. Cene se drže približno na enem in istem stanju. Na mariborskem sejmu 14. t. m. so bile za kilogram žive teže naslednje cene: voli, debeli 7 Din 50 par do 8 Din 25 par, poldebeli 7 do 7 Din 25 par, plemenski 6 do 6 Din 75 par, biki za klanje 4 Din 25 par do 7 Din, krave, debele, 5 Din 50 par do 6 Din 25 par, plemenske 4 Din 50 par do 5 Din 50 par, za klobasarje 2 Din 75 par do 4 Din, molzne in breje krave 5 do 6 Din, mlada živina 7 do 8 Din 50 par. Cene mesu: goveje meso 8 do 18 Din, telečje 9 do 19 Din, svinjsko 10 Din 50 par do 27 Din za kilogram.

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi se je dobilo 14. t. m. v devizah:

100 avstrijskih šilingov za 798 Din 50 par do 801 Din 50 par;

100 nemških mark za 1349 Din 80 par do 1352 Din 80 par;

1000 madžarskih kron za okrog 79 par;

100 italijanskih lir za 250 do 260 Din;

1 dolar za 56 Din 55 par do 56 Din 75 par;

100 francoskih frankov za 229 do 231 Din;

100 češkoslovaških kron za 167 Din 82 par do 168 Din 62 par;

100 švicarskih frankov za 1094 Din 47 par do 1097 Din 47 par.

Sejmi

18. decembra: Brežice.
20. decembra: Tehanje.
21. decembra: Laško, Krašnja.

Kratke vesti

= **Priglasitev zasebnih žrebcev k licenciranju.** Mariborski veliki župan razglaša: Na podstavi zakonitih predpisov o licenciranju žrebcev se razglaša, da morajo lastniki žrebcev, ki nameravajo v prihodnji plemenilni dobi spuščati svoje žrebce za plemenitev tujih kobil, prijaviti te žrebce najpozneje do 1. januarja 1927. pri onem sreskem poglavarju, v čigar okolišu je žrebec postavljen. Pri zglasitvi žrebca, ki se izvrši pismeno ali ustno, se mora obenem naznaniti: a) ime, priimek, bivališče in občina žrebčevega lastnika; b) pasma in red, starost in barva kakor tudi kraj, v katerem stoji žrebec. Opozarjamo, da se za žrebce pod tremi leti splošno ne daje dopustilo za spuščanje. Svoječasno bo razglasila državna žrebčarna, kje in kdaj bo pregledovala komisija priglašene žrebce in dajala dopustila (licence). Pripominjamo, da je razpisani rok 1. januarja 1927. skrajni rok; na pozneje došle prijave se ne bo moglo ozirati.

Obrtniški vestnik

o **Obrtniško zborovanje v Celju o Obrtni banki SHS.** Zaradi velike važnosti nove Obrtne banke kraljevine SHS, ki bo tekom prihodnjega leta začela poslovati, so obrtniške zadruge Celja in okolice sklicale shod v veliko dvorano Celjskega doma, da za to važno stanovsko ustanovo zainteresirajo vsakega posameznega obrtnika. Otvoril je zborvanje ob prav lepi udeležbi prvoborilelj štajerskih obrtnikov g. Ivan Rebek. V obsežnem poročilu je nato g. dr. Ivan Pless predočil zborovalcem ogromen pomen, ki ga bo imela Obrtna banka SHS za naše obrtništvo. Ustanovitev te banke je začetek nove faze v razvoju našega obrtništva. Zahtevam slovenskega obrtništva po podružnicah v Sloveniji Narodna skupščina ni ugodila, vendar je to vprašanje sedaj krenilo na ugodnejšo pot, tako da smemo upati, da se bo obenem s centralo v Beogradu ustanovila tudi podružnica v Ljubljani. Poročevalec je nato pojasnil zakonska določila, po katerih bo banka uživala izredne predpravice pred drugimi denarnimi zavodi. Oproščena bo davkov, doklad in taks. Država za svojo 40odstotno udeležbo pri glavnici ne bo dobivala dividende. Po zakonu morajo imeti samostojni obrtniki v upravi vedno nadpolovično večino. Vpisovanje delnic se bo zaključilo dne 15. januarja 1927. Po pravilih se vplača pri vpisu samo 20 odstotkov nominalne vrednosti in 5 Din za stroške na delnico, skupno torej 45 Din, ker je nominale 200 Din. Ostanek je plačati v enakih mesečnih obrokih do 31. marca 1929. S tem je omogočena udeležba pri banki tudi najmanjšemu obrtniku.

Po vsej Sloveniji gre glas: Le „Domovina“ je za nas!

„Domovina“ svojim prijateljem in prijateljicam za božične praznike

Iz številnih dopisov, ki nam jih pošiljajo naši čitatelji in čitateljice, vemo, da jim zelo ugajajo lepe povesti in poučne knjige. Žele jih zlasti sedaj, ko so dolgi večeri. Da bi njihovim željam ustregli in jim pomagali preskrbeti **lepe in cenene knjige**, smo se dogovorili z največjo slovensko založnico in knjigarno Tiskovno zadrugo v Ljubljani, da nam je odstopila **po zelo znižanih cenah nekaj svojih lepih knjig**. Iz teh smo zbrali po tri knjige skupaj in jih **po polovični ceni** prepuščamo za božič svojim prijateljem. Sestavili smo

pet zbirk krasnih knjig.

Vsak naš čitatelj ali čitateljica jih lahko dobi **vse skupaj (15 knjig) za 100 dinarjev** ali vsako zbirko zase (po 3 knjige), katero pač hoče,

le za 20 dinarjev

razen poštnine, ki je navedena pri vsaki zbirki posebej.

Te zbirke se morejo naročiti le **od 15. decembra t. l. pa do svetih treh kraljev**. Cena je znižana za več kakor polovico.

Nakup in naročila se vrše z **naročilnico, ki se izreže iz «Domovine», ter le proti takojšnjemu plačilu.**

Knjige se dobe **v knjigarni Tiskovne zadruge v Ljubljani**, Prešernova ulica 54 (nasproti glavne pošte). Kdor predloži «Domovinino» naročilnico, **ima pravico do nakupa vseh pet ali pa poedinih zbirk**. Kdor naroči po pošti, naj nalepi naročilnico na dopisnico in pošlje izpolnjeno na **upravo «Domovine» v Ljubljani.**

Naročilnica.

Upravi „Domovine“ v Ljubljani.

Podpisani naročam (katero?) ..... zbirko knjig. Istočasno pošiljam za knjige in poštnino znesek Din .....

Po prejemu denarja mi knjige takoj pošljite!

Ime naročnika (čitljivo) .....

Kraj, pošta .....

Istočasno z naročilnico je treba poslati denar po poštni nakaznici ali po položnici (ne «Domovinini»!), ki se lahko dobi pri vsakem poštnem uradu za 25 par, na naslov: Tiskovna zadruga v Ljubljani, poštnočekovni račun št. 10.708.

SEZNAM KNJIG V POEDINIH SKUPINAH.

I. zbirka:

Hči papeža. Roman Lukrecije Borgia, hčere papeža Aleksandra VI. Spisan po zapiskih škofa Burkhardta, papeževega tajnika.

Nalezljive bolezni. Popis raznih bolezni (vročinske bolezni, griže, koz, škrlatinke itd), njih zdravljenje in oskrba bolnikov. S slikami.

Dalmatinske povesti. Povesti.

Cela zbirka le 20 dinarjev mesto 44 dinarjev in poštnina posebej 5 dinarjev.

II. zbirka:

Veliki inkvizitor. Ljubezenski roman iz najsramotnejše dobe človeške zgodovine.

Drobiž. Zbirka šaljivih in zabavnih povesti.

Dojenček. Navodilo, kako je ravnati z malimi otroci in jih hraniti.

Cela zbirka le 20 dinarjev mesto 40 dinarjev in poštnina posebej 5 dinarjev.

III. zbirka:

Žrtve. Roman iz življenja na kmetih.

Prigode gospoda Kolina. Povest.

Lisjakova hči. Povest.

Cela zbirka le 20 dinarjev mesto 40 dinarjev in poštnina posebej 5 dinarjev.

IV. zbirka:

Sodnikovi. Povest iz kmečkega življenja.

Zgodbe kraljeviča Marka.

Do Ohrida in Bitolja. Popis Južne Srbije. S slikami.

Cela zbirka le 20 dinarjev mesto 42 dinarjev in poštnina posebej 5 dinarjev.

V. zbirka:

Gusarji (Morski razbojniki). Roman iz življenja morskih roparjev.

Tik za fronto. Smešne povesti iz vojne dobe.

Jenkove pesmi.

Cela zbirka le 20 dinarjev mesto 40 dinarjev in poštnina posebej 5 dinarjev.

Vsaka zbirka stane torej s poštnino vred le 25 dinarjev.

Svojim prijateljem svetujemo, da se v čim večji meri poslužijo izredno ugodne prilike za nakup knjig in one zbirke, ki jim najbolj ugajajo. Naj ne pozabijo, da jih dobijo **samo sedaj** za polovično ceno.

MODRA ŽENSKA.

(Koroška.)

Siromašen kmet, ki mu je šlo vse narobe in vedno bolj navzdol z gospodarstvom, se je naposled zaletel k samemu zlodju po pomoč. Satan je bil takoj pripravljen. Obljubil mu je denarja, kolikor bi ga kmet hotel, a kmet mu je moral obljubiti, da preskrbi vragu vedno dovolj dela, sicer zapade dušo.

Kmet je bil s predlogom zadovoljen in zlodej mu je res takoj prinesel cele kupe denarja. Kmet mu je tudi odkazal delo, toda, joj, rogatec je bil z vsakim delom naenkrat gotov.

Ko je kmet uvidel, da vragu nikakor ne bo mogel preskrbeti toliko dela, da bi bil vedno zaposlen, je obupan odšel z doma, ker je bil prepričan, da je zdaj njegova duša izgubljena.

Spotoma sreča staro ženico, ki ga ogovori in vprašuje, zakaj je tako potrt.

«Kaj ti bom pravil,» meni kmet, «saj mi itak ne moreš pomagati!»

No, ker ženska le sili in sili vanj, ji naposled potoži svoje gorje.

«O, če ni hujšega,» se zasmeje ženska, «se ti pa ni treba tako kislo držati.»

Nato mu da polno rešeto prav zmršenih ženskih las, kamen in kladivo.

«Pojdi in naroči vragu, naj na kamnu s kladivom toliko časa kuje te lase, da bodo vsi čisto ravni. Pri tem pa ne sme nobenega streti.»

Kmet res gre in odkaže hudiču novo delo. Vrag se loti in dela, toda kmalu spozna, da je njegov trud zaman. Ves besen vrže vse skupaj proč in zakriči:

«Česar hudič ne ve, ve pa baba!»

Nato premagan odide in kmet je bil rešen.

———

SVETA PEČ.

(Koroška.)

Ko so nekoč pridrli Turki na Koroško, so hoteli v današnje Sele. Spotoma jih je prehitela noč. Tema je bila takšna, da niso mogli naprej ne nazaj. V tej stiski nalete na nekega kmeta in mu vele, naj jim pokaže pot. Ubogi kmet se jih tako prestraši, da od same groze ne more izustiti nobene besede. Dolgo se na vse načine brani in izvija, toda vse zaman! Turki mu zagroze s smrtjo.

Iz te zagate reši kmeta naposled srečna misel. Mirno gre pred nejeverniki in jim kaže pot. Hodijo in hodijo, cele ure že vodi kmet turško četo, ko prispô slednjič na visoko goro. Tam kmet v temi nenadoma smukne s poti, Turki pa mirno gredo dalje in nič hudega sluteči drug za drugim pocepajo v strašen prepad, ki se mu je bil kmet spretno izognil. Cela četa je na ta način v nekaj trenotkih uničena, kmet pa gre in pove veselo novico po vasi, ki je bila na ta način samo s kmetovo zvitostjo in hrabrostjo rešena strašne turške šibe. V spomin na ta dogodek se prepad, oziroma skalovje nad njim še dandanašnji imenuje Sveta peč.

Ivan Albreht.

Prosimo milodarov za poplavljence

POSLANO!

VSE PROSIMO, PAZITE,

gospodinje, katere do sedaj še ne kupujejo prvovrstnega pridatka h kavi, naše domače **KOLINSKE CIKORIJE,** da s popolnim zaupanjem povsod zahtevajo **KOLINSKO CIKORIJO** in gotovo bodo zadovoljne. — Pri nakupovanju da dobite pravo našo **KOLINSKO CIKORIJO,** katero iz najboljših snovi z novimi modernimi stroji izdelujejo izvežbani domačini in ki zato zasluži, da se uporablja v vsaki slovenski rodbini.

284

DOMAČE NOVOSTI

*** Naročnike, ki so za to leto z naročnino še na dolgu, prosimo zadnjikrat, da jo poravnajo še pred prazniki, ker bomo takoj po božiču odbrali vse dolžnike in jim ustavili list. Naročnina, letno 30 dinarjev, je tako malenkostna, da je zmore vsak in na leto odtrgati si borih 30 dinarjev ni za nikogar težko, saj ne znese ves odtegljaj dnevno niti 10 par in tedensko niti 1 dinar. Slednjič pa je „Domovina" tako obsežen, zanimiv in priljubljen list, da ga ne opusti nihče, kdor si ga je le parkrat natančneje ogledal in raje ga točno plačuje v strahu, da mu ga drugače uprava ustavi. Zato pričakujemo, da se bodo do praznikov pobrig li vsi zaostankarji in dolžno naročnino do zadnje pare poravnali.**

Uprava „Domovine".

* **Volilcem SDS.** Po možnosti bomo že v prihodnji številki objavili vse naše kandidatske liste za volitve v ljubljansko in mariborsko oblastno skupščino. Opozarjamo že vnaprej, naj naši volilci dobro pazijo, v katero skrinjico imajo voliti v posameznih srezih.

* **Ne pozabite na nagrade,** ki so razpisane za najmarljivejše nabiralce n o v i h naročnikov. Do 10. januarja 1927. pošljite sezname novih naročnikov obenem z naročnino pod pogoji, ki smo jih označili v zadnji številki.

* **Bohuslav Skalický †** V novomeški bolnici je 9. t. m. nenadoma preminul ravnatelj kmetijske šole na Grmu svetnik g. Bohuslav Skalický. Njegova smrt je težko zadela njegov zavod in vse naše vinarstvo, ki je imelo v pokojniku svojega velikega strokovnjaka. Ravnatelj Skalický si je stekel velike zasluge pri obnovitvi in razvoju našega vinogradništva in kletarstva. Na tem polju je deloval med Slovenci nad 30 let. Pokojnik je bil češkoslovaški rojak ter je leta 1895. nastopil pri nas svojo službo. Mnogo je tudi pisal ter bil stalen sotrudnik «Kmetovalca» in «Dolenjskih novic». Napisal je številne članke iz vinarstva in kletarstva, ki jih je izdajala Kmetijska družba za Slovenijo tudi v posebnih izdajah kot «Gospodarska navodila». V priznanje zaslužnega delovanja je bil kmalu po prevratu imenovan za ravnatelja državne kmetijske šole in za kmetijskega svetnika. Še nedavno je spisal kot plod svojih bogatih izkušenj knjigo «Kletarstvo», ki je danes najboljša knjiga iz te stroke med Slovenci. V priznanje svojega uspešnega delovanja je bil v zadnjem času odlikovan z redom Sv. Save IV. razreda. Zaslužnemu pokojnku bodi ohranjen hvaležen spomin!

* **Popravljalna dela na državni cesti Kokra-Jezersko** napreduje prav dobro, ker je vreme ugodno. Zaradi odtegnitve vsake podpore s strani države se je osnoval iz vrst zainteresiranih posestnikov, industrijcev in prevoznikov poseben odbor, kateremu načeluje g. Franc Dolenc, industrijec iz Škofje Loke. Delo sta prevzela gradbeno podjetje Slavec in tesarski mojster Sparovec. Sedaj je pri delu zaposlenih na osmih mestih poškodovane ceste med km 15—27 nad 100 delavcev. Sedaj so v gradbi trije mostovi.

* **Most pri Tacnu izven nevarnosti.** Tacenski most je sedaj že izven vsake nevarnosti. V zadnjih dneh se ni več ponižal in ne nagnil, kar je dokaz, da so imela dela, izvršena ob tretjem mostnem stebru, uspeh. Nadejati se je, da bodo popravila tako napredovala, da bo v nekaj dneh otvorjen že promet za vozove.

* **Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani** opozarja delodajalce mesta Ljubljane in okolice, da bo uvedel v svrho razbremenitve sodnih, odnosno političnih oblastev na podlagi točke 42. zakona o zavarovanju delavcev prisilno izterjavo zapadlih zavarovalnih prispevkov po lastnih izvršilnih organih, ki se bodo izkazali s posebno legitimacijo urada.

* **Dar za poplavljence.** Okrajna hranilnica in posojilnica v Škofji Loki je darovala za poplavljence v škofjeloškem okraju znesek 20.000 Din, in sicer se je 13.000 Din razdelilo v gotovini, 7000 Din se je pa odpisalo na račun obresti od posojil.

* **Smrt v valovih Drave.** Pišejo nam: Ker brod na Zavrču ne more voziti, se je preteklo nedeljo neka skupina ljudi hotela prepeljati v čolnu z desnega na levi breg. Voznik pa ni bil zadostno vešč svojemu poslu ter je tako nesrečno zavozil, da se je čoln prevrnil, pri čemer je utonila ena oseba. Tudi za ostale, ki so se rešili, kopelj ni bila prijetna.

* **Pozdrav iz Kanade.** Iz Edmontona (Kanada) nam pišejo: Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem Slovencem in Slovenkam slovenski fantje v Kanadi. Opozarjamo vse Slovence, ki želijo čez morje v Kanado, naj prej dobro premislijo, kaj delajo, ker se potem, ko prispejo semkaj, nepremišljenost ne da več tako lahko popraviti. Poleti se je tukaj dale še živeti, ko so imeli farmarji delo, a sedaj, ko se zima bliža, ni dela. Brezposelnost je vedno večja. Mnogo rojakov bi se rado vrnilo domov, toda nimajo sredstev za potovanje. Sem v Kanado vabijo delavce samo farmarji, ki bi radi dobili cenene delovne moči, katere bi kopale grmovje za 15 dolarjev na mesec. Tukaj ni nikjer stalnega dela. Komaj dobiš eno delo, je že treba skrbeti za drugo. Prisrčne pozdrave vsem čitateljem in čitateljicam «Domovine»: M. Bell, Franc Zakrajšek, K. Nared, Fr. Perušek, Janez Grahek. — Nadalje smo prejeli iz Kanade še naslednje pismo: Vesele božične praznike in srečno novo leto želiva vsem slovenskim fantom in dekletam iz daljne Kanade Matija Peršin iz Prevalj pri Preserjah in Josip Balant iz Metanja. Vsem onim fantom, ki hočejo priti v Kanado, morava povedati, da je potrebno s seboj prinesti za tukajšnji mraz precej vročo kri. Vsi, ki smo tukaj, silno zmrzujemo, samo da zaslužimo nekaj dolarjev.

* **Pozdravi iz Francije.** Pišejo nam iz L' Hopitala: Draga «Domovina», priobči tudi od nas nekaj vrst! Primorani smo bili iti po svetu, da si služimo kruh. Tu naše življenje še ni preslabo, vendar si denarja ne moremo dosti prihraniti. Vesele božične praznike želimo vsem rojakom: Ješko Zorič, Martin Zupančič, Franc Zorko, Franc Bizjak, Alojzij Bizjak, Franc Frkov, Jože Cimerman, Franc Pečnik, Jože Črešnovar, Janez Cimperman, Julijana Zelič, Angela Podmenik.

* **Pismo iz Toronta v Kanadi.** Pišejo nam: Draga «Domovina», kako težko smo pričakovali tvojega prihoda v tujino. Ko smo te prejeli, smo z veselim srcem prečitali tvoje novice. Lahko si tudi ponosna, ker nimaš prijateljev samo v svoji domovini, temveč tudi preko širnega morja, kjer bije nebroj src zate. Hočemo ti postreči tudi z nekaterimi novicami. Tu v Kanadi splošno prevladuje angleški jezik. Kdor je zmožen angleškega govora, temu je mnogo laže dobiti delo, kakor pa onemu, ki ni vešč angleščini. Življenje je tukaj še precej povoljno. Pametno je, da je pijančevanje zabranjeno, ker je s tem prihranjeno mnogo bede. Drugič še kaj več. Sedaj pa še želimo vesele božične praznike in srečno novo leto vsem Slovencem in Slovenkam iz daljne tujine: Viktor Kočevar, Anton Kraje (Grahovo pri Cerknici), August Demšar (Rakek), Ivan in Francka Panijan (Dragatuš pri Črnomlju), Fran in Ivanka Kavčič (Ljubljana), Karel in Nežika Leskovec (Gornji Logatec), Anton Leskovec (Gornji Logatec), Alojzij Pust (Mirna peč), Ivan Hočevar (Hinje pri Strugah), Alojzij Turk (Ratje pri Strugah).

* **Ameriški rojaki za naše poplavljence.** Uprava lista «Glas naroda» v New Yorku je ponovno nabrala med našimi rojaki 145 dolarjev v korist poplavljencem v Sloveniji in poslala ta znesek kot četrto zbirko Rdečemu križu v Ljubljani. Najlepša hvala za velikodušni dar.

* **Radikalska stranka v Sloveniji se bo opustila.** Zadnja «Ljudska samouprava», glasilo kočevskih radikalov, prinaša vest, v kateri ugotavlja, da predsedstvo okrožnega odbora radikalske stranke Ljubljana-Novo mesto že skoro dve leti ni sklicalo nobene seje. Radikalsko glasilo ugotavlja, da organizacije ne dobe nobenih navodil, da ni nobenih sestankov, niti shodov, kaj šele dejanj. Glasilo kočevskih radikalov priznava s tem, da jemlje radikalska stranka pri nas konec, zaradi nesposobnosti svojih voditeljev.

* **Žrebanje loterije društva «Trgovska akademija».** Društvo Trgovska akademija v Ljubljani je s pristankom gosp. velikega župana določilo rok za žrebanje srečk svoje loterije na dan 30. o k t o b r a 1 9 2 7. Preložitev žrebanja za nekaj mesecev je bila potrebna iz tehničnih razlogov. Zanimanje za to loterijo je jako živahno, predvsem zato, ker so pogoji izredno ugodni (dobitkov 885 od 50 do 100.000 Din; srečke po 10 dinarjev). Treba pa je, da loterija ne bo dobičkanosna samo za kupce srečk, temveč čim uspešnejša za društvo in njegovo akcijo za zgradbo trgovske akademije in podpiranje dijakov, ki se posvetijo višjemu trgovskemu študiju. Pozivamo zato vse zavedno trgovstvo in trgovske organizacije, ki so prevzele propagando in razpečavanje naših srečk, da tekom prihodnjih mesecev, ki so še na razpolago, razpečajo čim večje število srečk.

* **Pet dni v zasneženem vlaku.** Že zadnjič smo poročali, da so bili ob progi iz Splita proti Zagrebu veliki sneženi zameti. Vlak, ki se je takrat odpeljal iz Splita opoldne, je šele po petih dneh dospel v Zagreb, kajti blizu postaje Rudopolje je obtičal v snegu. Potnikom ni preostalo drugega, kakor da so mirno obsedeli v vlaku. Vsak izhod je bil nemogoč, kajti sneg je padal dalje in že v nekaj urah dosegel okna in zametel vrata, ki se niso dala odpreti. Posebno neprijeten je bil glad, ker potniki niso bili zadostno preskrbljeni z živili. Prvi dan bivališča so nekateri še z največjim naporom prinesli iz bližnje vasi nekaj kruha in mesa, toda že drugega dne je bil dohod do vasi onemogočen. Potniki so med seboj delili vsa živila, kolikor so jih imeli. Šele četrtega dne je prispela pomožna lokomotiva s premogom in jestvinami. Z velikim naporom so končno vojaki in delavci odkopali vlak, ki je na ta način po petdnevnem zametu lahko nadaljeval pot.

* **Pogrešana sorodnica Obrenovićev.** Ameriško časopisje poroča, da išče newyorška policija neko gospo Polo Hartenauovo, ki je neznano kam izginila. Hartenauova je bila v New Yorku znana pod imenom princesa Obrenovićeva ter je baje nečakinja svoječasnega srbskega kralja Milana Obrenovića.

* **Zabranjen ameriški list.** Naše ministrstvo za notranje posle je zabranilo uvoz in širjenje «Delavca», glasila slovenskih komunistov v Ameriki. «Delavec» se tiska v Chicagu.

* **Vlomilec Klemen zopet na poslu.** Italijanska oblastva so iz neznanih vzrokov izpustila aretiranega proslulega vlomilca Franca Klemena, ki je nedavno ušel iz umobolnice na Studencu, kamor je bil izročen, ker se je delal blaznega. Čim je bil izpuščen, se je zopet pojavil na našem ozemlju ter s pomočjo neznanega pomagača že izvršil vlome v Verbičevo gostilno v Logu pri Brezovici ter v dve hiši v Borovnici.

* **Predrzen roparski napad sredi Zagreba.** Te dni sta malo pred 12. uro stopila dva neznana mladeniča v stanovanje mesarja Tominca v Zagrebu ter naperila proti njegovi soprogi samokresa. Preplašena žena jima je izročila vso gotovino v znesku 40.000 Din. Roparja sta nato zapustila stanovanje in pobegnila.

* **Fantovski pretep z žalostnim koncem.** Iz Slovenskih goric nam pišejo: Mladoletni posestnik Konrad Čeh v Bišu, ki je brez staršev, je povabil koncem novembra t. l. na domače slavje veliko število svojih tovarišev. Govori se tudi, da

je fantom nekdo naročil, naj prineso nože s seboj. Na povabilo se je zbralo pri Čehu precejšnje število oseb; pravijo, da jih je bilo kakih štirideset. Gostitelj jih je pridno napajal s šmarnico in fantje so postali kmalu prav židane volje. Pilo, jedlo, pelo in rajalo se je huje kakor na žabji svatbi. Toda je že tako, da za veseljem mora žalost priti. Med fanti je nastal prepir, ki se je pretvoril v pravo bitko. Noži so se bliskali in kri je začela rdečiti tla in stene. Pri tem je zabodel Franc Polanec iz Čirlenšaka 21letnega posestnikovega sina Stavka Voglarja iz Nadbiščič, ki je kmalu nato izdihnil. Nadalje so bili še trije težko ranjeni, med njimi Jožef Arnuš in Janez Horvat od Sv. Urbana nad Ptujem, nekaj jih je pa odneslo lažje praske. Šest vročekrvnežev, med njimi tudi prijazni gostitelj, si sedaj v zaporih hlade svojo kri ter premišljujejo res žalosten konec divjega pijančevanja. Zaprti so: Franc Polanc, njegov brat Alojzij, njun bratranec Franc Polanc, Franc Toplak, Anton Muršec in Konrad Čeh. Pa ne, da bi kdo mislil, da je tej podivjanosti krivo naše napredno časopisje, ki sploh ne prihaja v to popolnoma klerikalno občino, katera še pri nobenih volitah ni dala menda niti enega glasu naprednjaku.

* **Napad na cesti.** Železniškega uradnika Frana Krašnjo so pri bivšem nemškem drsališču v Ljubljani nedavno napadli trije pijani mladeniči. Eden napadalcev je Krašnjo sunil z nožem v desna rebra. Rana je bila tako opasna, da se je moral Krašnja podati v bolnico. Policija je napadalce kmalu izsledila in zaprla.

* **Na smrt obsojeni Janez Jarc v zadnjem hipu pomiloščen.** Kakor je znano, je bil nedavno pred ljubljansko poroto na smrt obsojen 26letni konjski mešetar Janez Jarc iz Vaš pri Preski, ki je bil obtožen, da je v novembru lanskega leta ubil svojo ljubico Angelo Kopačevo. Dne 10. t. m. bi se morala izvršiti usmrtitev. Jarčev zagovornik g. dr. Janko Žirovnik je poslal takoj, ko je bilo Jarcu sporočeno, da bo usmrčen, kralju ekspresno brzojavko, v kateri je prosil za odložitev izvršitve smrtne kazni, češ, da bo dokazal z novimi pričami obsojenčevo nedolžnost. Na to brzojavko je kmalu sledil odgovor, da je usmrtitev ustavljena in da bo ukaz o pomilostitvi sledil. Ko je obsojenec Jarc bil obveščen, da ga je kralj pomilostil, je pričel od veselja plesati. Njegovo veselje se je še povečalo, ko je prišel k njemu njegov branitelj g. dr. Žirovnik. Čim ga je zagledal, se mu je prav iskreno zahvaljeval za posredovanje. Končno je skoro z jokajočim glasom izjavil: «Molil sem do sedaj za svojega pokojnega očeta in za svojo še žlečo mater, sedaj bom pa vedno molil še za našega kralja.»

* **Na deset let težke ječe** je bil pred mariborsko poroto obsojen Ivan Pečovnik iz Sv. Pavla pri Preboldu, ki je bil pri poletnem porotnem zasedanju obsojen na smrt, a je stol sedmorice na njegovo pritožbo odredil ponovno razpravo. Obtožen je bil, da je v oktobru lanskega leta skušal okrasti posestnika Ivana Gatornika v Javorju pri Peči. Ponoči se je splazil v sobo, v kateri je spala dekla Elizabeta Molarjeva, ki se je pri njegovem prihodu takoj zbudila. V strahu, da bi ga izdala, jo je zgrabil za vrat ter zadavil. Obtoženec se zagovarja, da ni imel namena moriti, ampak da je to storil le v trenutni zmedenosti. Po prestani kazni bo oddan v prisilno delavnico.

* **Ljubavna žaloigra našega rojaka v Ameriki.** Janez Tekavc v mestu Ely v Zedinjenih državah se je pred leti ločil od svoje žene in začel razmerje z neko Ano Widervolovo, ki je bila tudi ločena. Kmalu pa se je tudi z njo sprl in Widervolova je začela gledati za drugimi moškimi. To je razburljivega Tekavca silno grizlo in se je zaradi tega neprestano bavil z mislijo, kako bi se maščeval nad njo. Prilika se mu je kmalu nudila. Na dan Vseh svetih je udrl v njeno stanovanje in jo večkrat zabodel z nožem. Kljub ranam mu je Widervolova ušla. Pozneje so jo našli nezavestno na cesti in jo prepeljali v bolnico. Tekavc je pobegnil in oblastva ga niso mogla izslediti. Med tem je Widervolova zopet okrevala in se vrnila domov. To je izvedel Tekavc in se sredi novembra nepričakovano zopet pojavil v njenem stanovanju. Brez besede je naglo zaporedoma oddal na Widervolovo dva strela iz puške in jo smrtno zadel. Nato je naperil puško proti sebi in si pognal kroglo v prsa. Prepeljali so ga v bolnico, kjer je podlegel poškodbam.

Enrilo

Splošno priljubljen

kavni nadomestek,

okusen i cenen.

Dobiva se v vseh

dobro asortiranih

kolonijalnih trgovinah.

235

„EDINOST“

VESTNIK ZVEZE DEMOKRATSKE MLADINE V LJUBLJANI

Ljubljana. Osmo obletnico ujedinjenja je proslavila ljubljanska «Edinost» na primeren način. Nagovor je imel podpredsednik br. Patik, ki je med drugim opozarjal zbrano mladino na naloge, ki jo čakajo za osvoboditev še zasužnjenih bratov. «Soči» Simona Gregorčiča ter «Našim bratom» Dolefa Prešerna je deklamiral brat Niko Gamerc, ki je žel splošno priznanje. Končno se je oglasil k besedi Zvezin predsednik, ki je v jedrnatih besedah pozival navzoče za skupen nastop v dosego naših nalog, nakar je tamburaški zbor zasviral najprej narodno himno, nato pa več pesmi. Po oficijelni proslavi se je razvila prisrčna zabava. — Dne 4. t. m. je članstvo priredilo Miklavžev večer, ki je istotako dobro uspel.

Kranj. Pri nas so se začele redne plesne vaje, za katere vlada med članstvom izredeno zanimanje, dočim se opaža pomanjkanje plesalk, zaradi česar prosimo prijateljice mladinskega pokreta, da se vaj v čim večjem številu udeležujejo.

e «Edinost» v Strahinju je imela v nedeljo dne 5. t. m. svoj ustanovni občni zbor v lastnem Društvenem domu. Na zboru se je izvolil nastopni odbor: predsednik Josip Novak, podpredsednik Gabrijel Mede, tajnik Janko Legat, blagajnik Miha Črnilec; v odbor: Franc Pužen, Franc Jankar, Jožef Kristan, Rudolf Mede; za revizorja: A. Kristan in August Mihelič. Želimo novi organizaciji najlepši uspeh. Bratom kličemo: Delajte in vztrajajte!

PROSVETA

p. **Nove razglednice** so izšle v založbi Učiteljske tiskarne. Razglednice so delo našega akademičnega slikarja Maksima Gasparija. Gasparijevi motivi so postali pri nas splošno priljubljeni. Serija šestih razglednic, ki je pravkar izšla, predstavlja naše narodne motive: Slovenko, Lepo Vido, Mlado Bredo, pomlad, Slovenca in kmetsko svatbo. Razglednice so okusno izdelane, v lepem barvotisku, ki ga je Učiteljska tiskarna prav dobro izvedla. Pestre barve, ki se harmonično skladajo, vzbujajo prijetno pozornost in denejo prijetno tudi očesu pri pogledu na celo serijo. Umetniški izdelek te serije je pravi vrstnik serije «Stara Ljubljana», ki jo je v razglednicah izdala Učiteljska tiskarna leta 1923. Razglednce se dobe v knjigarnah in tobakarnah in priporočamo občinstvu, da pridno sega po njih ter uporablja domače namesto tujih razglednic. Cena seriji 6 Din.

BELEŽKE

+ **Živahno agitacijsko gibanje za oblastne volitve po deželi.** Kakor dobivamo poročila, se na deželi vedno bolj vnema agitacijsko delo za bližajoče se oblastne volitve. Naši somišljeniki se povsod drže prav krepko, ker so si v svesti, da je treba napeti vse sile, da izide naša SDS iz volilnega boja okrepljena, **kajti le z močnim zastopstvom SDS v oblastnih skupščinah je zasigurano tem skupščinam resno gospodarsko delo, ki je v sedanjih težkih gospodarskih razmerah nujno potrebno.** Oblastne skupščine morajo biti **gospodarske zbornice**, ker imajo edino ta namen in ker je le gospodarsko delo v teh skupščinah v korist narodu. Klerikalci že obetajo, da hočejo tudi v oblastne skupščine uvesti brezplodno politično prerekanje in s tem oslabiti delo za ljudsko blagostanje. Da se to ne zgodi, moramo vsi na delo, da bo SLS čim manj zastopana v oblastnih skupščinah. Boj proti klerikalcem ne bo tako težaven, ker ima naše ljudstvo tekom osmih let popolnoma brezplodne politike klerikalne večine v Sloveniji že dovolj bridkih izkušenj. Naš narod ne bo šel več tako lahko na lim praznim obljubam, kakršnih se klerikalci običajno poslužujejo pri vsakih volitvah. Še nikdar se niso klerikalne obljube izpolnile in se tudi sedaj ne bodo.

+ **Brezvestno hujskanje.** Z dežele poročajo, da nekateri radičevski agitatorji zlorabljajo pri agitaciji za volitve v oblastno skupščino polom Slavenske banke proti naši stranki, kakor da bi ta zakrivila to gospodarsko nesrečo, dasi je bil zavod pod vodstvom inozemcev. Kovanje političnega kapitala iz gospodarske nesreče je največja brezvestnost in hudobno igranje z ognjem, kajti s tem se ogrožajo mnogi milijoni premoženja Slovencev, pristašev vseh strank. Znano je pač, da enkrat sprožen plaz uničuje pod seboj vse in ne povprašuje po političnem pripadništvu.

+ **Radić ne priznava slovenščini pravice državnega jezika.** Te dni je predaval Stepan Radić v beograjski dvorani Kola srbskih sester o seljaški državi slovanskih narodov ter se izrazil o Slovencih, da se bodo morali naučiti državnega jezika. Radić torej ne priznava, da je slovenščina tudi državni jezik. Zaveznik Radićev v Sloveniji g. Pucelj prav gotovo ne bo protestiral proti takim besedam svojega vrhovnega šefa, zato pa bodo slovenski volilci pri volitvah v oblastne skupščine pokazali, da ne marajo v svojih skupščinah pristašev moža, ki omalovažuje naš jezik.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

IZ TORBE BELOKRANJSKEGA POPOTNIKA.

Črnomelj, v decembru.

Črnomelj zlasti v zadnjem času napreduje. Nedavno smo omenili v «Domovini», da se je razširil trg pred hotelom «Lackner» ter se podaljšal «Suhi most». Prostor je prav lep in daje mestu popolnoma drugačno lice. Vodovod je bil v zelo slabem stanju, tako da je tekla voda zelo

neredno, v več hišah je pa sploh ni bilo. Da bi se stvar zopet uredila na korist mesta, je sklenila mestna občina črnomeljska pregledati in popraviti vodne cevi. Od mosta, preko katerega vodi železnica, so delavci prekopali travnik ob poti, ki vodi mimo Zore v Petrovo vas; pri Weissu so prestopili na cesto ter od tam v mesto. Na več krajih so zadeli na napake, posebno pod mestnim vrtom. Vse cevi so zalili s svincem ter omogočili, da zopet teče voda po ceveh čista in v primerni količini.

Lansko leto so naredili pešpot do župana g. Strugarja, letos so se pa oprijeli mesta samega, saj je teklo ponekod ob dežju blato kar čez cesto. Ker je pa bila cesta bolj ozka, so jo sklenili razširiti. Dobro se pozna novi odbor, ki je bil pred kratkim sestavljen. Da se mesto tako lepo razvija, se je zahvaliti županu g. Strugarju, ki je v kratkem času svojega županovanja napravil že prav mnogo.

Na predvečer praznika ujedinjenja se je vršila po mestu bakljada ter se je naslednjega dne prav lepo obhajal tudi državni praznik; vse hiše so razobesile zastave. Prihodnjo nedeljo je prišel Miklavž ter obdaroval deco, zvečer je pa obiskal tudi odrasle ter jih malo pozabaval, kakor je pač običajno v Črnomlju. Omeniti pa še moramo, da se je poročil g. Jože Štrubelj, načelnik črnomeljskega Sokola, z gospodično učiteljico Anico Šetinovo. Želimo jima v življenju vse najbolje! Zdravo!

Kadar se bo nabralo zopet kaj novic v torbo, se bom pa spet oglasil. K. M.

PISMO IZ FRANCIJE.

Montmirail, 10. decembra.

Gospod urednik, prosim Vas, da odstopite tudi meni malo prostora. Najprej se Vam moram prav lepo zahvaliti za redno pošiljanje našega priljubljenega lista «Domovine», ki jo radi beremo in jo vsak teden težko pričakujemo, ker nas obvešča s številnimi zanimivimi novicami iz domačih krajev. Čitamo tudi klerikalno in radićevsko časopisje, ki prihaja semkaj že dve leti brezplačno. Slednjim časopisom bi svetovali, naj svoje kolone polnijo s čim boljšim kakor samo s hujskanjem. Mi v daljni Franciji upamo, da se bo slovensko ljudstvo enkrat otreslo teme, in želimo, da bi naša stranka imela ob volitvah v oblastne skupščine 23. januarja 1927. najboljši uspeh.

Tu v Franciji ni več tako, kakor je bilo pred nekaj leti. Delavski zaslužek je vedno isti, živila, obleka in sploh vse potrebščine pa so se za enkrat podražile. Le malo se da prihraniti. Zato svetujemo našim rojakom, ki imajo namen iti v inozemstvo, da bi si ne šli iskat sreče v Francijo.

Vsem čitateljem in čitateljicam «Domovine», zlasti Prezidancem in Novokotarjem pošiljamo najlepše pozdrave ter želimo vesele božične praznike in srečno novo leto: Josip Lipovec, Ciril Gžbolt, Ivan Šebal, Janez Šumrada in Jožef Škrbec.

KANADSKO PISMO.

Drumheller, 18. novembra.

Ker sem že večkrat čital v «Domovini» dopise iz naše ledene Kanade, zato tudi jaz sporočim nekaj drobtin iz Drumhellerja, ki se nahaja na severnem delu Alberte. Kakor sem čital, so bile v naši stari domovini in splošno po Evropi strašne povodnji, medtem ko smo tukaj takrat trpeli na neznosni vročini. Sedaj pa je nastopila pri nas ostra zima, ki se niti primerjati ne da z zimami v Sloveniji. Sneg in burja pojeta neprestano svojo strahovito pesem. To je šele začetek. Smo pač na severnem delu te solzne doline.

V Drumhellerju in okolici je zelo mnogo premogovnikov, v katerih delajo številni Slovenci in Hrvati. Delo v teh premogovnikih je nevarno in zahteva vedno zopet nove žrtve. V minulem mesecu je zasulo v enem tukajšnjih rudokopov rojaka 27 letnega Nika Pejnovića iz Like. Zelo je potrl žalosten dogodek vse tukajšnje Slovence in Hrvate. Nesreča pač nikdar ne počiva.

Vsi hrepenimo po naši rodni zemlji in težko čakamo, kdaj se bomo mogli s prihranki zopet vrniti domov. Zato je tem žalostnejše, da doleti v tujini smrt človeka, ki se je podal z najboljšimi nadami po svetu. Pokojnemu Pejnoviću, ki je bil zaveden Jugosloven, bodi ohranjen najlepši spomin! Ni ti bilo dano, da bi se zopet vrnil na rodno zemljo k svoji ženi in trem malim otročičem. Za nas posebno veljajo Prešernove besede: A dneva ne pove nobena prat'ka. Mi životarimo od danes do jutri za dolarje, ki so namočeni s krvjo.

Vesele božične praznike želimo vsem bralcem in bralkam «Domovine».

ZANIMIVOSTI

MODA MED ZAMORCI.

Razne mode, ki so poprej potrebovale mnogo let, da so se povsod razširile, se sedaj širijo z vihamo hitrostjo in zadnja novost se nosi le malo kesneje na vasi kakor v velemestu. Obstoje pa na svetu še pokrajine, ki sto in še več let zaostajajo za današnjo modo.

Takšno deželo opisuje Anglež Makin, ki je prepotoval Afriko. V svojem opisu pripoveduje med drugim naslednje:

«Gledal sem skozi okno in videl čudovito sliko: Zamorec v kričeče pisanih hlačah s cilindrom, rumenimi rokavicami in z rumeno palico je pomagal črni lepotici v okrašeno kočijo. Zamorska lepotica je imela dolgo krilo z visokim pasom in velik klobuk z bujnimi peresi. Ko je pri vstopu v kočijo krilo malo dvignila, je pokazala svoje visoke čevlje z nizkimi petami. Črni kočijaž se je veselo režal in kazal svoje bele zobe ter ponosno privzdignil svoj cilinder, medtem ko so mu dolgi konci fraka viseli preko sedeža.

To je torej modna slika izza davnih let. Zamorski parček, ki se je peljal v vozu, okrašenem s cveticami, k poroki, je bil za trdno prepričan, da je bil oblečen po najnovejši modi.

Pred kratkim sem prisostvoval postavljanju novega zamorskega poglavarja v deželi Bešuanov. To je bila važna zadeva. Na griču, raz katerega je razgled na največje zamorsko mesto v Afriki, je zbral novi vladar svoje čestite može okrog sebe. Tu so se videle čudovite uniforme v vseh različnih barvah, običajne za časa Napoleona. Vse so bile dobro ohranjene in le malo obledele. Stare rdeče suknje so se prav lepo prilegale zamorcem, ki so pozdravljali svojega novega glavarja. Neki stari veljak se je posebno postavljal s svojo admiralsko suknjo modre barve in z zlatimi čipkami. Jahalne hlače sicer niso popolnoma pristojale k tej suknji, toda blesteče oči nosilca in občudujoči pogledi zamorskih dam so kazali, da je imel na sebi «zadnjo novost» v bešuanski deželi. Stare obleke z rumenimi suknjami, visoki jahalski čevlji, napoleonski klobuki, uniforme, kar se vidi danes pri nas še samo v operetah, vse to je blestelo na tej državni skupščini zamorcev. Tu sem šele razumel, zakaj obogati toliko belih trgovcev, ki se bavijo s prodajo starih uniform in oblek v Afriki.

Neki uradnik je postal med zamorci slaven ker jim je prodal zbirko vsakovrstnega orodja in ropotije. Poglavar dotičnega plemena me je nekoč povabil, da sem si ogledal to zbirko. In kaj sem videl? Stara pločevinasta vedra, nekaj cenenih pisanih steklenih igrač iz Nemčije, več zarjavelih delov starega motorja in druge predmete brez vrednosti. Ta zbirka je napravila zamorskega poglavarja za najslavnejšega moža med zamorskimi rodovi Afrike.

× **Podzemeljski prehod med Madžarsko in Češkoslovaško.** Te dni so pri zasledovanju tihotapcev odkrili češkoslovaški obmejni stražniki številne podzemeljske hodnike, ki se vsi stekajo v veliko jamo, odkoder vodi skoro 9 km dolg rov na madžarska tla. V jamah so našli skrite velike količine tihotapskega blaga. Glavna jama ima več nadstropij, v kateri so odkrili starinske predmete, razno okostje in gotovo več stoletij stara ognjišča. Jama je skoro gotovo služila nekoč kot človeško bivališče.

× **Bajka o najdbi Kristusovega keliha.** Londonsko časopisje poroča, da je Anglež dr. Harris našel kelih, ki ga je rabil Kristus pri zadnji večerji, ko je spremenil kruh v meso in vino v kri. Kelih, ki se nahaja sedaj v Harrisovi posesti, je svoječasno odkril neki nemški starinoslovec ob priliki raziskovanj na Krimu. Kelih je iz zlatorumenkastega stekla ter drži približno pol litra. Pri prevozu iz Nemčije v Anglijo se je posoda razbila, vendar se je angleškim strokovnjakom posrečilo, nastalo škodo strokovnjaško popraviti. Na zunanji strani nosi posoda v izbočenih črkah neki grški napis. Seveda je nezmiselna trditev, da je to Kristusov kelih, ki pač ni mogel priti na Krim.

× **Zanimiv častni frančiškan.** Iz Napolja poročajo, da je bil italijanski ministrski predsednik Mussolini na glavni skupščini vrhovnega vodstva III. reda sv. Frančiška izvoljen za častnega frančiškana. Italija torej ni samo dežela nasilja, nego tudi dežela smešnosti.

× **Užitna prst.** Zemljojedci se nahajajo skoro v vseh delih sveta, in sicer povsod tam, kjer pokazuje prst kakšno posebno sestavo, tako na pr. v Švedski, Laponski in Finski, kakor tudi v Češkoslovaški, Madžarski, Mehiki in Kaliforniji. Ta tako zvana gorska moka se marsikje celo prodaja, na pr. v Sardiniji in Toskani. Tudi v Perziji prodajajo neke vrste belo prst, katere razpečavanje pa je uradno zabranjeno. V Sudanu je užitna prst tako priljubljena hrana, da se dobe zamorci, ki je vsak dan pojedo po več kilogramov. Dober tek!

× **Otroci zrasli med volkovi.** Škof Walsh iz Kalkute je ob priliki obiska svojega stanovskega tovariša v Midnapuru (Indija) odkril volčji brlog. Ko so ga začeli preiskovati, sta iz brloga skočila dva stara volka, ki sta bila tako bojevita, da so ju morali ustreliti. Pri nadaljnjem preiskovanju so našli v jami še dva mlada volka in dve deklici v starosti od dveh do osmih let. Otroka sta bila popolnoma divja in sta plazeč se po vseh štirih ter tuleč kakor volkova izginila v puščavo, kjer so ju ujeli. Pravijo, da sta bila to dva izpostavljena otroka, ki ju je stara volkulja odvedla v svoj brlog.

Listnica uredništva

Čatež. Zaradi novega tiskovnega zakona nemogoče priobčiti.

Bevke pri Vrhniki. Zaradi novega tiskovnega zakona nemogoče priobčiti.

Št. Lambert nad Savo. Žal, dopis je tožljiv.

Prevalje. Žal, ne moremo priobčiti zaradi novega tiskovnega zakona.

Radoslavci. Pisma v narečju so dobro došla, vendar morajo imeti bolj splošno in jasno vsebino, da bodo zanimali širši krog čitateljev.

Črnomelj. Smo kljub nefrankiranju prejeli.

ŽENSKI VESTNIK

Ocvrti emoki. Deni v vročo mast eno žlico drobno zrezane čebule. Ko je ta rumena, pridaj drobno zrezanega petršilja, žlico presnega (sirovega) masla, eno v mleku namočeno in ožeto žemljo, dobro premešaj ter postavi potem na stran, da se nekoliko ohladi. Sedaj primešaj še dve celi jajci, četrtinko kilograma drobno zrezane pečenke, malo popra, majarona, limonove lupine, drobtin in po potrebi malo soli. Vse dobro premešaj ter napravi za oreh debele emoke. V loncu dobro raztepi eno jajce, dve žlici moke in poldrugo žlico mleka. V to mešanico pomakaj emoke, ocvri jih v masti ter daj v juhi na mizo.

Jajčja kaša. V loncu dobro zmešaj tri cela jajca in prav toliko krušnih drobtin. Nato pri-

Iz samega žita ne morete kuhati kave.

Dober in krepak okus dobite šele, ako upotrebite

Pravi Franckov kavni pridatek.

Pijača s Pravim Franckom Vas zamore stalno zadovoljevati.
K zrnati kavi na vsak način spada Pravi Franck.

mešaj malo juhe in znova dobro zmešaj. Potem vlij to mešanico v dva in pol litra vrele juhe. Ko je malo prevrelo, je jed gotova.

Mah mesto prsti. V loncu, napolnjenem z mahom, rastejo rastline baje enako dobro kakor v prsti, samo moraš mah večkrat potlačiti.

Likanje svile. Za likanje svile se ne sme nikdar rabiti prevroče železo. Dobro je, če deneš med železo in svilo kos finega belega papirja Dobro se lika, ako deneš svilo med dva fina bela papirja ter železo pri likanju počasi vlečeš.

Ravnanje s šivankami. Zarjavela šivanka zelo ovira delo in je tudi nevarna, če se zbodemo z njo. Šivanka najhitreje zarjavi v vlažnih stanovanjih. Vlaga se vleže na šivanko in naravna posledica je, da zarjavi. Da se temu izogneš, napravi malo vrečico iz suknene krpe, v kateri shranjuješ šivanke, ki v taki vrečici nikoli ne zarjave. Zarjavele šivanke prav za prav niso za rabo. Z njimi se zelo počasi šiva in obleka se vsa zamaže; potem pa je zarjavela šivanka tudi smrtnonevarna, ker si lahko zastrupiš kri, ako se zbodeš z njo. Zarjavela šivanka se osnaži na naslednji način: Nalij četrtino kozarca laškega olja in v olje pol žlice petroleja. V to tekočino stresi zarjavele šivanke, ki jih čez 24 ur vzemi iz tekočine in čvrsto obriši s pivnikom, potem pa stresi v enakomerno, drobno, zelo suho žaganje, v katerem jih dobro pretresi in pusti v njem kašnih pet ur. Ko jih vzameš iz žaganja, se svetijo kakor nove. Šivanke so mnogkrat pri ušesu zbrušene in ostre, tako da se udeti sukanec rad trga, kar silno zadržuje delo. Tudi to napako lahko popraviš. Drži ušesce take šivanke na plamenu špirita ali sveče, toda le za nekaj hipov. Ko je ušesce vroče, podrgni s konico druge šivanke po ušescu, ki postane takoj popolnoma gladko.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Razumljivo.

Gospodinja: «Marička, trajalo je celo večnost, da ste napolnili posodo za poper.»

Marička: «Milostiva, saj tudi ni bilo lahko spraviti ves poper skozi male luknjice.

Vzdih.

«Sedaj pa res ne vem, ali sem postal sovražnik žensk ali mi le moja žena več ne ugaja!»

Bolnik.

Zdravnik: «No, gospod Kokot, ali ste se ravnali po mojih navodilih in vzeli dnevno trikrat po en prašek ter vsakokrat požirek konjaka?»

Kokot: «Da, gospod zdravnik, s praški sem sicer malo zaostal, s konjakom pa sem že precej napredoval.»

Pri zdravniku.

Zdravnik: «Kako se počutite?»

Bolnik: «Koliko pa stane, ako vam na vprašanje odgovorim?»

Skrben samomorilec.

Posestnik Gorjanec se je po hudem prepiru s svojo ženo obesil na podstrešju. Ko so ga našli, so dobili pri njem listič, na katerem je lastnoročno zapisal: «Krave še niso pomolžene.»

Pred sodiščem.

Sodnik: «Kaj je vaš poklic?»

Priča: «Moj poklic, gospod sodnik, je grobar. Ali vam lahko poslužim?»

Drži.

«Profesor: «Kaj veste o egiptovskih faraonih, gospod Zguba?»

Dijak: «Vsi so mrtvi.»

Le proč!

Pevka: «Vsa razočarana sem, g. profesor, da tako malo cenite moj glas. Ljudje, ki stanujejo v naši hiši, so mi svetovali, da moram na vsak način odpotovati v Italijo in se v petju izpopolniti.»

Profesor: «No, seveda, če bi jaz stanoval blizu vas, bi vam isto svetoval.»

Odmev.

«Na temle mestu prav izvrstno odmeva,» je dejal vodnik turistu na vrhu gore ter je glasno zaklical: «Dve čaši piva, prosim!»

Turist je napeto poslušal in končno omenil: «Jaz ne slišim nikakega odmeva.»

«Samo potrpljenje!» je odvrnil vodnik. «Natakar iz gostilne že prihaja...»

Starokopitnik.

Gospod v vlaku: «Draga gospodična, upam, da bo vlak vozil skozi mnoge in dolge predore.»

Gospodična: «Ali ste Vi tudi še tako starokopitni, da čakate na predore?»

Narodna šala.

Dobro jutro, gospod ponedeljek. Kaj dela gospod torek? Kako se počuti gospa sreda? Reci gospodu četrtku, da bo gospod petek šel z gospo soboto h gospe nedelji na koline.

Veseli boste

in vedno se boste dobro počutili ako z redno masažo, drgnenjem in umivanjem s Fellerjevim pravim blagodišečim Elsafluidom prebudite v vseh delih telesa cirkulacijo krvi, osvežite mišice in vse telo in se storite s tem odpornega in sposobnega za delo. Že od časa naših dedov se kaže Elsafluid pri zunanji in notranji uporabi kot zanesljivo, bolečine olajšujoče domače sredstvo in kosmetikum. To potrjujejo mnoge zahvalnice. Pravi Elsafluid je močnejši in bolje deluje, nego francosko žganje.

Zahtevajte za poizkus v lekarnah in odgovarjajočih prodajalnah izrecno „Fellerjev pravi Elsafluid", v poizkusnih stekleničicah po 6 Din, v dvojnatih steklenicah po 9 Din, ali specijalnih steklenicah po 26 Din. Po pošti pride tem ceneje, čim več se naroči nenkrat; z zavojnino in poštnino stane:

9	poizkusnih	ali	6	dvojnatih	ali	2	specijalni	steki.	61 Din
27	„	„	18	„	„	6	„	„	133 „
54	„	„	36	„	„	12	„	„	250 „

Naročila naslovite razločno takole:

EUGEN V. FELLER

lekarnar v STUBICI DONJI

Elsatrg št. 360 (Hrvatska). 272

Dokaz.

Sodnik: «Kaj vas je dovedlo do tridtve, da sta ta dva moža neumna?»

Stražnik: «Prvi je vrgel bankovce na cesto, drugi pa jih je pobral in zopet vrnil prvemu.»

Številna obitelj.

«Kako močna je vaša obitelj?» je vprašal sodnik neko pričo.

«Kako močna?» je odgovoril možak. «Gospod sodnik, če vsi držimo skupaj, lahko zbijemo vso vas v cunje.»

Nevesta in svetiljka.

Janez je srečal Miho ponoči na cesti z gorečo svetiljko.

«Kam greš?» ga je vprašal.

«K svoji nevesti,» je menil Miha.

«Zakaj pa potrebuješ svetiljko? Jaz sem k svoji ljubici hodil vedno brez nje.»

«Sem si takoj mislil,» je odvrnil Miha, «ko sem prvič videl tvojo ženo..»

Praktična gospodinja.

Urša: «Janez, ustani, že 20 avtomobilov je peljalo mimo hiše, kokoši pa so še vedno zaprte.

Drug drugega imata v petih.

Cerkovnik Boltežar je nekega večera ves utrujen sedel v spovednico in tam zaspal. Zjutraj je prišla v cerkev soseda Špela ter pristopila k spovednici, da bi se izpovedala. Mislila je, da se nahaja v njej župnik.

Ko je naštela že celo vrsto grehov, se je cerkovnik zbudil in jo nahrulil: «Saj nisem jaz župnik!»

Špela (prestrašena): «Čakaj, no, čakaj, te bom zatožila župniku.»

Boltežar: «Jaz te bom pa tvojemu možu...»

Poslano.*

Ker se širijo in raznašajo nesramne klevete in obrekovanja proti Ljudski hranilnici in posojilnici v Stražišču pri Kranju glede njenega poslovanja in njenih članov, izjavljata podpisano načelstvo in nadzorstvo, da se bo proti vsakemu klevetniku in obrekovalcu kakor tudi proti vsakemu raširjevalcu klevet in obrekovanj sodnijsko postopalo.

Načelstvo in nadzorstvo Ljudske hranilnice in posojilnice v Stražišču pri Kranju.

Izjava.*

V Hrastniku so se začele širiti vesti, da hočem podpisani ustanoviti radikalsko organizacijo kot podružnico za srez Laško. Ker me gotovi ljudje okrog NRS mogoče res še ne poznajo, so mi poslali navodila za ustanovitev take organizacije v Hrastniku. Tem ljudem povem, da si naj izberejo drugega, ki bi načeloval hrastniški neznatni radikaliji.

Tem potom javno izjavljam, da sem pristaš SDS in da sem tudi za bodoče pripravljen v sporazumu z g. Golobom, okrožnim tajnikom v Laškem, delovati po svojih močeh za SDS v Hrastniku.

To v vednost prizadetim radikalom.

Hrastnik, 14. decembra 1926.

Tone Marčič.

* Za vsebino uredništvo ne odgovarja.

Zemljišče,

obstoječe iz 8 ha, t. j. 80.000 kvadratnih metrov, naprodaj v predmestju mesta Banja Luka v Bosni. Zemlja je jako rodovitna, obenem pa leži cela parcela ob glavni cesti in v bližini vode. Prodaja se tudi na male tomade. Vpraša se lahko pismeno ali ustno pri *Joso Šmitu, Banja Luka (Lanš), Bosna.* 285

KROJNO UČILIŠČE.

Štari trg 19, Ljubljana, začne s svojim tečajem najnovejših modelov 3. januarja 1927. Krojaški nojstri kakor pomočniki se bodo poučevali o najnovejšem preizkušenem kroju, odlikovanem in priznanem na svetovni razstavi v Rimu. Obenem bo pouk o jugoslovenskih uniformah (zelo važno za vojne obveznike) in pouk za duhovniške obleke. Za šivilje in nešivilje krojenje, špecijalno modeliranje oblek, to je praktično vežbanje rezanja po vseh merah in podobah. Pouk za abnormalne in poprava napak pri preizkušnjah (probah), fazoniranje reverjev za leto 1927. Predavanje o krojih, ki so bili razstavljeni od svetovnih tvrdk v Rimu. Dame, ki se želijo poučiti za samouporabo in nimajo časa čez dan, dobijo pouk v popoldanskih in večernih urah. Za siromašnejše tečaj cenejši. Zunanjim učencem se preskrbi hrana in stanovanje. Učenci, ki se vozijo domov, imajo zvezo z vlaki. Vsak učenec, ki je obiskoval tečaj, ima priliko ceneje dobiti šivalni stroj in vsako leto brezplačno ponoviti osem dni tečaj o spremembi mode. Onim, ki se tečaja ne morejo udeležiti, krojni pouk s pošto. Izdelovanje krojev po meri. Kroj je lahko razumljiv, da se ga lahko vsak učenec, tudi slab računar, tekom tečaja privadi. Informacije daje **F. Potočnik**, na svoj kroj in modele odlikovan na mednarodni razstavi v Rimu z zlato medaljo in z naslovom krojnega profesorja.

Prodam nekaj lepega drevja

iz drevesnice, in sicer štajerske mošančke in renske bobovce ter nekaj tisoč lepega rožja za cepljenje. Cena po dogovoru. Simon Potočnik, posestnik v Žetalah pri Rogatcu.

Ves mesec

znižana prodaja **„Doko"**-čevljev. Na razpolago vse vrste za male in velike noge. Pri darilih naj ne manjka „DOKO"-čevljev.

„DOKO"

Prešernova ul. 9, dvorišče.

ČREVA

vsakovrstna po najugodnejši ceni kakor vsako leto vedno v zalogi. Kupujem tudi

surovi in stopljeni lo 234

in ga plačujem po najvišji dnevni ceni.

Jos. Bergman v Ljubljani, Poljanska cesta št. 85.

Izšla je

Blasnikova 243-a

VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1927,

ki ima 365 dni.

„VELIKA PRATIKA" je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil že od naših pradedov najbolj upoštevan in je še danes najbolj obrajtan.

Letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini in slikah. Opozarjamo na davčne spise, koje mora vsak čitati, da bo vedel, kaj smo plačevali nekdaj, kaj in koliko mora plačevati danes zlasti Slovenija.

Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 Din. Kjer bi je ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri

J. BLASNIKA nasledniki

tiskarna in litografični zavod

LJUBLJANA, BREG ŠTEV. 12

V boju za boljše živce in večjo delozmožnost

Kako se iznebim svoje živčne bolezni?

To kočljivo kot globok vzdih zveneče vprašanje uhaja tisočem in tisočem iz prsi. Živčna oslabelost je namreč najrazširjenejša bolezen sodobnega omikanega sveta, in nazvati bi jo celo mogli kulturno bolezen. Razdražljiva oslabelost živčnega sistema je vedno pogostejša, težki boj za obstanek in posest je vedno strašnejši in ostrejši. Kako različni so torej tudi pojavi te bolezni! Od navadnega tiščanja do besnih bolečin po eni ali po obeh straneh glave, pešanje spomina, oteženje razmišljanja, razdražljivost, oslabelost volje, oslabljenje glasu, vsiljena raztresenost, omotičnost, nezmožnost za duševno ali telesno delo, muke v nespečnosti, odljudnost, strah od vsakega in od vsega, neodločnost v najnavadnejših vsakdanjih opravilih, nezmožnost za hojo in stojo itd. Občutki strahu morejo postati čimdalje bolj strašni.

„Nobenega dušnega miru

ne najdem več in misli mi rojijo po glavi kar brez vsakega reda", tako tožijo premnogi. Tuhtanje, površnost v službi, nesigurnost v govorjenju, pomanjkljivost pri pisanju, tresenje udov, črevesne in želodčne težave in motenja v prebavilih, nerednost opravljanja potrebe, zbadanje in trganje v udih, krvni zastoji in krvna valovanja, kronično hladne noge, napadi s pojačanim utripanjem srca, potrtost in pomanjkanje sape, nervozno drgetanje od mrzlice in zime, nenadno zardenje in pobledenje itd.

Ali je kaka pomoč?

Če hočemo priti v okom živčni oslabelosti z mnogoterimi njenimi bolezenskimi pojavi, se mora predvsem ojekleniti naša volja. Pomanjkanje energije in volje živčno bolnega je glavni vzrok življenskim neuspehom.

Odprimo svoje oči!

Dan na dan vidimo posameznike, ki so zgrešili svoj cilj, ker so se brez volje vdali v svojo žalostno usodo. Slab in omahljiv značaj je podoben veternici, ki je prepuščena na milost sunkom vsakega vetrca. Marsikaj se priporoča živčno bolnim za zdravilo, in priznati se mora, da so mnogotera oznanila vsekakor pretirana, vendar pa so pota, ki vodijo k ozdravljenju.

Ne bodite nehvaležni

naravi, ki nam, četudi po ovinkih skozi znanstveno očiščevalne roke kemika, nudi sredstva, ki so zares znamenita in koristna, ker krepijo in zdravijo. Tak dar milosti narave je

PRAVI KOLA-LECITHIN,

ki osvežuje, dviga delozmožnost in življensko moč, je najboljše hranivo za živce in možgane, izboljšava kri, jo pomlajuje, donaša veselje do življenja, mladostni občutek kipečega zdravja in delovne moči, kar jamči za uspeh in srečo. Kola-Lecithin varuje živce od oslabljenja in jih stori odporne proti vsem naporom. Kola-Lecithin dovaja telesu vse one snovi v najčistejši obliki, iz katerih se razvijajo in nadomestujejo telesne celice.

Mnogi zdravniki,

med njimi slavni raziskovalci in vseučiliščni profesorji, so Kola-Lecithin preizkusili in s svojim sijajnim priznalnim mnenjem toplo priporočili. Zahtevajte

brezplačno poizkušnjo

in zelo zajemljiv, poučen spis o živčnih boleznih. Poslal Vam jo bom takoj poštnine in carine prosto ter

povsem zastonj.

Čitajte ta spis in uvideli boste, da izza vsake resnejše bolezni tiči kot predhoden vzrok slabljenje telesne moči. Kola-Lecithin dviga telesno moč. Prepričali se boste, da je mogoče resnično podaljšati življenje, odvrniti bolezni, ozdravljati bolne, krepiti slabotne, ustavljevati omahljive in osrečevati nesrečne.

Treba je le hiteti!

Pravo spoznanje nevarnosti učinkuje pomirjevalno na duševno razpoloženje, ako se obenem učimo spoznavati pota, ki zmagovalno vodijo iz te nevarnosti.

ERNST PASTERNACK, BERLIN, S. O.,

289 **Michaelkirchplatz 13, Abteilung 775, Deutschland.**

V materijalu in izdelavi **neprekosljivi sivalni stroji**

„KÖHLER"

se dobivajo po brezkonkurenčnih cenah **edinole z 10letnim jamstvom** pri tvrdki

IV. AUERHAMMER

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica štev. 3.

katere ima ta tvrdka vedno v najmodernejših opremah za rodbine, šivilje, krojače in čevljarje na zalogi.

257 **Prodaja tudi na obroke.**

Izdaja za konzorcij «Domovine» *Adolf Ribnikar.* Urejuje *Filip Omladič.* Za Narodno tiskarno *Fran Jezeršek*